

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Будівельний факультет
кафедра економіки будівництва

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Сергій
СТЕЦЕНКО

—
« ___ » _____ 2025 року

Кваліфікаційна робота

здобувача ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: «Аналіз фінансово-економічного стану будівельного
підприємства»

Виконав студент групи ЕП-21
С1 Економіка та міжнародні економічні
відносини

(спеціальність)

ОП «Економіка підприємства»

(ОП)

Сапегін Євгеній Сергійович

(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

Керівник

Тетяна ЦИФРА

кандидат економічних наук, доцент

(вчене звання, науковий ступінь)

Рецензент

Мирослава ЗІНЧЕНКО

кандидат економічних наук, доцент

Київ 2025 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: Будівельний _____

Випускова кафедра: Економіки будівництва _____

Освітній ступінь: Бакалавр _____

Спеціальність: С1 Економіка та міжнародні економічні відносини _____

Освітня програма: Економіка підприємства _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

д.т.н., проф. Григорій

ІВАНЧЕНКО

„_____” _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я

**ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВР**

Сапегін Євгеній Сергійович

1. Тема роботи: «Аналіз фінансово-економічного стану будівельного підприємства»
2. затверджена наказом ректора КНУБА №76-1 від «12 квітня 2025 року»
3. Керівник роботи: к.е.н., доц. Тетяна ЦИФРА
4. Строк подання здобувачем роботи до захисту 18 червня 2025 Зміст пояснювальної записки за розділами:

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ І ЗМІСТ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2 ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ У РАМКАХ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПГБ «КОВАЛЬСЬКА»

РОЗДІЛ 3 ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ПГБ «КОВАЛЬСЬКА»

Закінчення дод. 1

5. Графічний матеріал за розділами

Презентаційні матеріали – 25 слайд

7. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Вступ	5.04.2025
Розділ 1.	17.04.2025
Розділ 2.	5.05.2025
Розділ 3.	10.05.2025
Висновки	16.05.2025
Остаточне оформлення роботи	23.05.2025
Направлення роботи для перевірки на плагіат	12.06.2025
Попередній захист роботи на випусковій кафедрі	20.06.2025
Направлення роботи на рецензування	20.06.2025

8. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Вступ	Цифра Т.Ю.	5.04.2025	
Розділ 1.	Цифра Т.Ю.	17.04.2025	
Розділ 2.	Цифра Т.Ю.	5.05.2025	
Розділ 3.	Цифра Т.Ю.	10.05.2025	
Висновки	Цифра Т.Ю.	16.05.2025	

9. Дата видачі завдання _____

Зав. кафедри

(підпис)

Сергій СТЕЦЕНКО

(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

Тетяна ЦИФРА

(прізвище та ініціали)

Здобувач

(підпис)

Сапегін Євгеній

(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (summary) до атестаційної випускної роботи студента:		<i>Сапегін Євгеній Сергійович</i> П.І.Б.	
Назва ВНЗ	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема	Аналіз фінансово-економічного стану будівельного підприємства		
Освітній ступень	Бакалавр за освітньо-професійною програмою навчання		
Факультет	Будівельний		
Кафедра	Економіки будівництва		
Спеціальність	С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»		
Спеціалізація	Економіка підприємства, ЕП-21		
Керівник	к.е.н., доц. Цифра Т. Ю.		
Обсяг роботи:	пояснювальна записка, стор.	розділів	креслень формату А1
	100	3	25
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ І ЗМІСТ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА	1.1. Сутність фінансово-економічного аналізу та його основні складові 4 1.2. Система показників фінансово-економічного стану підприємства 15 1.3. Методи визначення ефективності управління фінансовими ресурсами на рівні підприємства 27		
РОЗДІЛ 2 ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ У РАМКАХ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства 33 2.2. Оцінка ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства 47 2.3. Аналіз рентабельності та фінансових результатів діяльності ПБГ «Ковальська» 51		
РОЗДІЛ 3 ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ПБГ «КОВАЛЬСЬКА»	3.1. Оптимізація обсягів і структури фінансових активів підприємства 58 3.2. Напрямки підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства 63		
Висновки по роботі:	Таким чином, комплексний аналіз фінансових показників дозволяє констатувати нестабільний фінансовий стан ПБГ «Ковальська», який у 2024 році зазнав суттєвого погіршення порівняно з 2023 роком, незважаючи на зафіксоване зростання прибутку. Для досягнення стійкого успіху ПБГ «Ковальська» необхідно розробити та реалізувати чітку стратегію. Одним із перспективних напрямів може стати стратегія максимізації цільових орієнтирів, що включає підвищення рентабельності власного капіталу та забезпечення доступності житла. На поточний момент забудовник займає вигідну позицію на ринку, яка має значний потенціал для покращення.		
Ключові слова: фінансово-економічний аналіз, будівельне підприємство, рентабельність, ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість, фінансові ресурси Keywords: financial and economic analysis, construction enterprise, profitability, liquidity, solvency, financial stability, financial resources			

Укладач: _____ / Сапегін Є.С. /
(підпис) (прізвище та ініціали студента)

Керівник: _____ / Цифра Т.Ю/
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2025р.

ВСТУП

Актуальність дослідження. Зростаюча конкуренція, нестабільність ринку будівельних матеріалів та необхідність ефективного управління ресурсами роблять фінансово-економічний аналіз ключовим інструментом управління підприємствами будівельної галузі. Вартість матеріалів та витрати на будівництво постійно змінюються, що вимагає чіткого контролю та оптимізації витрат.

ПБГ «Ковальська», як один із лідерів будівельного ринку, прагне підвищувати ефективність своєї діяльності через якісний аналіз фінансових показників, оцінку рентабельності проектів та впровадження сучасних методів управління. Детально проаналізувавши фінансовий стан, можна розробити ряд кроків з його поліпшення та стабілізації, щоб підприємство втрималося на плаву.

Для дослідження було обрано саме це будівельне підприємство, тому що воно пройшло складний шлях свого становлення та працювало ще в радянську епоху, пережило турбулентні 90-ті роки та активно розгорнуло свою діяльність в нульових роках і працює до сьогоднішнього дня, роблячи свій постійний вклад в розвиток девелопменту міста Києва та околиць.

Мета дослідження – оцінити фінансово-економічний стан ПБГ «Ковальська» та розробити практичні рекомендації для підвищення ефективності її діяльності.

Предмет дослідження – фінансові показники компанії та фактори, що впливають на їх динаміку.

Завдання дослідження:

1. Провести характеристику ПБГ «Ковальська».
2. Проаналізувати фінансово-господарську діяльність компанії за останні роки.

3. Визначити резерви для покращення економічних показників.
4. Оцінити вплив запропонованих заходів на фінансову стійкість підприємства.

Методи дослідження – аналіз фінансової звітності, порівняльний аналіз, статистичні та економічні методи оцінки ефективності діяльності. Також було застосовано загальнонаукові методи, такі як аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняльний метод, логічний, описовий тощо.

Структура дипломної роботи включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ І ЗМІСТ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність фінансово-економічного аналізу та його основні складові

Фінансовий стан є однією з ключових характеристик господарсько-фінансової діяльності компаній. Під цим терміном розуміють рівень забезпечення підприємства необхідними фінансовими ресурсами, що дозволяють йому ефективно вести господарську діяльність і своєчасно виконувати грошові зобов'язання.

Наявність фінансових ресурсів у необхідному обсязі та їх раціональне використання створюють передумови для покращення виробничих показників, підвищення ефективності використання активів, трудових ресурсів та сучасних інформаційних технологій.

Варто зазначити, що фінансовий стан підприємства залежить від усіх напрямів його діяльності, зокрема комерційного, виробничого та фінансово-господарського секторів. Стабільне виробництво та реалізація конкурентоспроможної продукції позитивно впливають на його фінансову стійкість.

Фінансова політика компанії повинна бути спрямована на безперервний приплив коштів, їхнє ефективне використання, дотримання фінансових зобов'язань та оптимальне співвідношення власного і залученого капіталу. Це сприяє підтриманню стабільності та ефективності діяльності підприємства.

Якщо компанія виконує або перевищує виробничі плани, знижує собівартість продукції, вона отримує додатковий прибуток, що зміцнює її фінансовий стан. Саме тому одним із ключових резервів для його покращення є успішне виробництво та ефективне управління фінансами.

Проте, навіть прибуткові компанії можуть зіткнутися з фінансовими труднощами, якщо фінансові ресурси використовуються нерозумно або

розподілені неефективно. Тому важливо забезпечити систематичне надходження фінансових ресурсів, дотримання кредитної та розрахункової дисципліни, а також баланс між власними і залученими коштами.

Фінансовий стан підприємства формується під впливом не лише економічних факторів, але й системи його фінансових відносин.

Окрім цього, він є важливим показником економічної діяльності компанії в зовнішньому середовищі, визначаючи її конкурентоспроможність, діловий потенціал та фінансову стійкість. Він також відображає рівень гарантій економічних інтересів як самого підприємства, так і його партнерів. Однією з головних цілей фінансового аналізу є оцінка поточного стану компанії для інвесторів, контрагентів та державних установ.

Концепція «фінансового стану» еволюціонувала разом із розвитком фінансового аналізу. Засновником цього напрямку вважається француз Жак Саварі (1622–1690). У XIX столітті його ідеї були розвинені Д. Чербоні (1827–1917), який сформував теорію про аналітичне розкладання та синтетичне об'єднання бухгалтерських записів [8, с. 251-252].

У працях таких науковців, як А. К. Рохашовський, А. П. Рудановський, Н. А. Блатов, І. П. Ніколаєв та інших, остаточно сформувалася певна усталена методика складання й аналізу балансу [8, с. 251-256]. Відтоді аналіз почав поступово відокремлюватися від бухгалтерського обліку, трансформуючись у техніко-економічний підхід.

На зорі сорокових років двадцятого сторіччя виникли початкові наукові розвідки, що були присвячені вивченню економічної діяльності (Д. П. Андріанов, М. Ф. Дячків та інші) [8, с. 251-256]. У сімдесятих роках побачили світ перші наукові праці стосовно створення методичних засад у теорії дослідження господарської діяльності (М. І. Баканов, А. Д. Шеремет, І. І. Каракоз), котрі активно використовували протягом епохи перебудови. На світанку дев'яностих років фінансовий аналіз відновлюється, концентруючись на оцінюванні та керуванні фінансовими засобами підприємств. Науковці приділяють особливу увагу дослідженню фінансового становища компаній, що

стає самостійним розділом фінансової аналітики. Цей аспект знаходить своє відображення у багатьох наукових роботах як зарубіжних, так і вітчизняних фахівців. Проте в науковій літературі бракує узгодженого трактування щодо розуміння сутності фінансового стану суб'єкта господарювання.

Щодо сучасних вітчизняних науковців-фінансистів, то Г. В. Савицька пояснює у своїх численних працях, що «фінансовий стан є саме економічним поняттям, що показує стан капіталу в процесі його руху та перетворення, а також можливості підприємства щодо зростанні і саморозвитку» [15, с.167]. Це визначення ототожнює фінансовий стан із економічною категорією, що є певною мірою некоректним, оскільки насправді він є більш практичним поняттям. Крім того, таке трактування не містить достатньої аргументації щодо фінансового стану як економічної категорії.

А. С. Лесюк акцентує увагу не лише на фінансовому стані, а на фінансово-економічному, визначаючи його як «показник прибутковості, рентабельності капіталу, рівня фінансової стійкості та структури джерел фінансування, а також здатності підприємства виконувати боргові зобов'язання» [8, с. 240]. Проте цей підхід базується переважно на кількісних характеристиках, а не на сутності самого поняття фінансового стану. Водночас він добре відображає ключові складові, що аналізуються при його оцінці.

Цікавий, хоча й неоднозначний підхід пропонує Бланк І. О.. Він трактує фінансовий стан як «показник фінансової конкурентоспроможності, що визначається кредитоспроможністю, платоспроможністю, здатністю виконувати зобов'язання перед партнерами та державними органами» [1]. Водночас слід відзначити, що фінансовий стан не є окремим показником чи їх сукупністю, оскільки його можна оцінювати різними методами та підходами.

Аналізуючи наукові погляди щодо фінансового стану підприємства, можна зробити висновок, що це поняття має як статичний, так і динамічний характер. У першому випадку воно відображає фінансову ситуацію на конкретний момент часу, у другому – характеризує розвиток підприємства протягом певного періоду.

Більшість науковців розглядають фінансовий стан як статичну категорію, що визначає поточний рівень фінансової стабільності підприємства, але не враховує перспективи його подальшого розвитку.

Загалом фінансовий стан підприємства – це багатогранне поняття, яке формується під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників, є результатом взаємодії фінансових відносин та господарських процесів і відображається через систему відповідних показників.

Отже, в результаті проведення аналізу різних підходів до трактування поняття «фінансовий стан», можна відзначити такі його концептуальні засади:

- фінансовий стан є результатом господарсько-фінансової діяльності підприємства;
- це поняття має як статичний (на певний момент), так і динамічний (за певний період) характер;
- фінансовий стан не можна зводити лише до платоспроможності чи фінансової стійкості, оскільки він включає низку інших складових;
- він визначається рівнем забезпечення компанії необхідними фінансовими ресурсами та ефективністю їх використання.
- фінансовий стан включає аналіз різних аспектів, таких як ліквідність активів, платоспроможність, рентабельність, фінансова стійкість тощо, оскільки він є інтегральною характеристикою;
- складність поняття зумовлює трактувати його по-різному, але це глибокий аналіз, який в кінцевому підсумку призводить до правильних та обґрунтованих рішень.

У таблиці 1.1 наведено різні трактування фінансового стану підприємства, запропоновані вітчизняними дослідниками

Таблиця 1.1

Різні підходи до визначення фінансового стану підприємства

Визначення терміну	Автор	Джерело
Багатогранна господарська категорія, що показує на конкретну мить становище капіталу в процесі його обігу та можливість суб'єкта господарювання до власного зростання.	Г.В. Савицька	[15, с.277]
Системне розуміння, що віддзеркалює якісну сторону виробничої та грошової діяльності та постає підсумком втілення всіх компонентів зовнішніх і внутрішніх фінансових взаємодій установи.	І.Г. Лук'яненко	[10, с.107]
Фактична (на встановлену часову точку) і майбутня фінансова здатність підприємства гарантувати конкретний рівень забезпечення грошима поточної роботи, власного розвитку та сплати боргів перед контрагентами й державою.	І.О. Бланк	[1, с.122]
Міра забезпеченості економічного суб'єкта грошми для провадження господарської діяльності, підтримки звичайного порядку функціонування та вчасного виконання розрахунків.	Коваленко Н. В.	[7, с.73]
Виявляється комплексом індикаторів, що відображають присутність, розподіл і застосування ресурсів господарських систем, існуючі та потенційні грошові можливості.	А.М. Поддєрьогін	[21, с.275]
Опис, на конкретний часовий відрізок, здатності матеріально-грошових потоків капіталу на всіх етапах циклу його обороту забезпечувати належні співвідношення, незалежно від дестабілізуючих впливів.	О.М. Замрій	[22, с.133]
Описується правильністю розміщення активів підприємства, джерел їхнього утворення та фінансовою стабільністю.	Гойко А.Ф, Л.В. Сорокіна, Скакун В.А.	[4, с.151]

Джерело: складено і впорядковано автором

Формування ключових аспектів змісту категорії «економічне становище» дозволяє вивести таке трактування: «економічне становище організації – це комплексна характеристика її функціонування, яка визначає рівень фінансового забезпечення господарської діяльності та можливість ефективного її продовження в майбутньому».

Специфіка труднощів у визначенні змісту поняття «економічне становище організації» значно розширює науковий підхід, а аналіз його складових елементів підтверджує багатокomпонентність цього явища як системи в умовах сучасної економічної динаміки.

Для діагностики фінансового стану підприємства потрібно застосовувати розмаїття способів фінансової аналітики. Проте наявні методичні засади ґрунтуються на закордонному досвіді, що спричиняє деякі відмінності під час їх впровадження в діяльності.

Отже, існує потреба у розробці національної методики оцінювання загального фінансового стану, яка б відповідала внутрішнім стандартам обліку та звітності, враховувала особливості розвитку економіки України та сприяла антикризовому управлінню, прогнозуванню ризиків банкрутства.

Мета оцінки економічного стану в системі кризового менеджменту полягає у розробці та реалізації заходів, спрямованих на оперативне відновлення фінансової платоспроможності, стабілізацію рівня економічної стійкості, оцінку спроможності підприємства продовжувати діяльність, забезпечення рентабельності та нарощування виробничого потенціалу.

Фінансовий стан підприємства визначається наступними складовими:

1. рівень прибутковості діяльності;
2. раціональність розподілу отриманого доходу після виконання податкових зобов'язань;
3. обсяг власних фінансових ресурсів, що перевищує мінімально необхідний рівень для забезпечення виробничих та комерційних процесів;
4. ефективне використання основних та оборотних активів;
5. фінансова стійкість та ліквідність.

Проте, аналіз фінансового стану підприємств будівельної галузі має ряд особливостей порівняно з іншими галузями, які розкриємо у табл.1.2.

Таблиця 1.2

Особливості аналізу фінансово-економічного стану будівельних підприємств, які висвітлені в наукових працях

Автор	Особливості
Стеценко С.П. [12, с.12-13]	Показано аналіз грошових потоків на прикладі конкретного будівельного підприємства та галузі загалом
Лаврухіна К.О. [8]	Висвітлено інноваційні підходи до аналізу фінансово-економічного середовища, у тому числі подано якісну оцінку фінансово-економічного стану
Войтович В.А [32]	Показано як оптимізувати в ринкових умовах аналіз фінансово-економічного стану щоб використати його правильно і на користь всім управлінцям будівельних підприємств, які є кінцевими користувачами такої інформації

Джерело: складено автором на основі праць вчених КНУБА [8], [12], [32]

Регулярна та всебічна оцінка економічного стану за допомогою різних методів дозволяє критично аналізувати фінансові результати діяльності підприємства в динаміці та визначати слабкі місця, які потребують удосконалення.

Неефективне застосування фінансових засобів спричиняє втрату платоспроможності та, як результат, до зривів у забезпеченні, виробничих операціях та збуті товарів. Це може викликати невиконання фінансових планів,

зниження прибутковості, а також ймовірність застосування економічних санкцій.

Основні завдання фінансового аналізу:

- оцінювання кінцевих економічних результатів операцій для всіх сторін угоди;
- аналіз взаємозв'язків між ключовими параметрами фінансових угод;
- створення оптимальних стратегій управління фінансовими потоками для максимізації доходу.

Найбільш ефективний підхід до узагальнення результатів фінансового аналізу – створення інформаційної системи, яка допомагає інвесторам приймати обґрунтовані рішення. Така система дозволяє знизити ризики втрат та забезпечити стабільну прибутковість.

Для ефективної допомоги інвесторам така система має працювати як у короткостроковій, так і у довгостроковій перспективі, поєднуючи фундаментальний та технічний аналіз. Розвиток аналогічних інформаційних рішень допомагатиме приросту ефективності інвестиційної діяльності також і на фондовому ринку, якщо підприємство там представлене. Нестача таких систем в Україні вказує на необхідність створення доступних та адаптованих до місцевих умов інформаційних платформ.

Система аналізу фінансового стану орієнтована на покращення роботи брокерських та дилерських компаній. Обмежена кількість таких систем на українському ринку підвищує ризики інвестиційної діяльності.

Для оцінки фінансового стану організації слід дослідити тенденції змін основних фінансових показників, що характеризують діяльність компанії.

До факторів стійкого фінансового становища належать: стабільна платоспроможність, ефективне використання капіталу, своєчасність розрахунків та наявність стабільних фінансових резервів.

Ознаки незадовільного економічного стану: неефективне управління фінансовими ресурсами, дефіцит власних обігових коштів, стійка заборгованість, негативні тенденції у фінансових показниках.

Комплексна оцінка фінансового стану здійснюється на основі аналізу доходності та рентабельності. Важливо дослідити структуру прибутку підприємства та взаємозв'язок між доходами та фінансовими показниками.

Прибутковість підприємства визначається абсолютними та відносними показниками. Абсолютний – це обсяг отриманого прибутку. Відносний – рівень рентабельності. У процесі аналізу досліджується динаміка чистого прибутку, рівень рентабельності та чинники, що впливають на них.

Аналіз прибутковості проводиться у порівнянні з фінансовими планами та результатами попереднього періоду. В умовах інфляції важливо враховувати зміни цін та забезпечити коректність оцінки фінансових показників.

За ринкових умов керівництво та власники компаній зацікавлені у максимізації рентабельності, що безпосередньо впливає на ефективність господарської діяльності. Для акціонерів та інвесторів визначальним фактором є рентабельність їхніх вкладень, тому цьому аспекту необхідно приділяти особливу увагу.

Категорія	Характеристика	Мале будівельне підприємство	Велике будівельне підприємство
Фінансова звітність	Обсяг та структура	Спрощена звітність, проста структура балансу	Повна звітність, складна структура балансу
	Аудит	За потребою	Обов'язковий
Фінансування	Доступ до фінансування	Обмежений, залежність від власних коштів та невеликих кредитів	Широкий, кредити, інвестиції, випуск облігацій
	Обсяг залучення	Невеликі обсяги	Значні обсяги
Управління	Структура	Проста, фінансові функції виконує власник або невеликий штат	Розгалужена, фінансовий відділ, бухгалтерія, відділ ризик-менеджменту
	Фінансове планування та контроль	Менш формалізоване	Складні системи
Фінансовий аналіз	Коефіцієнтний аналіз	Фокус на основних показниках	Аналіз широкого спектра коефіцієнтів,

		ліквідності та рентабельності, прості методи	складні моделі
	Коефіцієнти ліквідності	Основні: поточна, швидка	Широкий спектр: поточна, швидка, абсолютна
	Коефіцієнти рентабельності	Основні: рентабельність продажів, активів, капіталу	Широкий спектр з деталізацією
	Коефіцієнти фінансової стійкості	Основні: фінансова незалежність, леверидж	Широкий спектр з деталізацією
	Коефіцієнти ділової активності	Основні: оборотність активів, запасів, дебіторської заборгованості	Широкий спектр з деталізацією
Ризик-менеджмент	Система управління ризиками	Обмежені можливості, вразливість до зовнішніх факторів	Розвинені системи, диверсифікація ризиків
Будівельна галузь	Вплив ринку	Висока вразливість до коливань ринку	Більше можливостей для диверсифікації проектів та управління ризиками

Відмінності в аналізі фінансового стану між малими та великими будівельними підприємствами.

Джерело: [створено Gemini]

Світова практика пропонує використовувати систему взаємозалежних показників рентабельності, які включають: а) коефіцієнти, що базуються на поточних витратах; б) показники, пов'язані з використанням виробничих активів.

Предметом фінансового аналізу є формування та використання фінансових ресурсів. Для досягнення об'єктивної оцінки та підвищення ефективності використання фінансів застосовуються різні методики.

У міжнародній практиці широко використовуються комплексні методи оцінки фінансового стану, зокрема індекс Альтмана, модель Спрингейта, метод Creditmen Ж. Депаляна. Проте їх адаптація до українських реалій є проблематичною через відмінності у вибіркових даних. Вітчизняні науковці вже розробили власні моделі оцінки фінансового стану, такі як дискримінантна модель О.Терещенка та матричні моделі О.Хотомлянського, Т.Пернатої, Г.Северини, що дозволяють ефективно оцінювати фінансовий стан підприємств України.

Крім того, українські фінансові аналітики створили низку фінансових коефіцієнтів, що дозволяють більш точно оцінити стан підприємства та його перспективи.

Розвиток підходів до аналізу фінансово-економічного стану та економічної безпеки будівельних підприємств має глибокі історичні корені, що відображають трансформації економічної системи України та еволюцію будівельної галузі.

1990–2000 рр.

Період переходу України до ринкової економіки зумовив необхідність глибокого вивчення фінансової стійкості підприємств. На цьому етапі дослідження були зосереджені переважно на базових аспектах фінансового аналізу та оцінці платоспроможності підприємств.

Катерина Василівна Ізмайлова у цей період розробляла перші методичні рекомендації з фінансового аналізу для будівельних підприємств.

2000–2010 рр.

Зростаюча конкуренція та поява іноземних інвесторів на українському ринку актуалізували питання економічної безпеки підприємств.

Анатолій Францович Гойко вивчає методики прогнозування банкрутства, що набуває особливого значення у нестабільних економічних умовах.

Науковці КНУБА приділяють увагу адаптації міжнародних моделей фінансової діагностики до українських реалій.

2010–2020 рр.

Активізується дослідження проблем економічної стійкості будівельних підприємств в умовах глобалізації.

Ольга Юрїївна Беленкова аналізує чинники забезпечення довгострокової економічної стабільності.

Розробляються моделі підвищення конкурентоспроможності будівельних компаній.

Паралельно Леся Вікторівна Сорокіна досліджує питання ціноутворення і ризиків у будівельній сфері.

2020–2025 рр.

В умовах війни, кризових явищ та цифрової трансформації акценти зміщуються на розробку систем економічної безпеки та антикризового управління.

Сергій Павлович Стеценко та Тетяна Юрїївна Цифра вивчають вплив цифровізації на будівельні процеси та нові моделі фінансового управління підприємствами.

Публікуються спільні роботи з комплексного аналізу фінансового стану, що враховують виклики сьогодення: інфляцію, ризики девальвації, нестабільність контрактних відносин.

Отже, історичний розвиток досліджень демонструє поступовий перехід:

Від базового фінансового аналізу → до прогнозування банкрутства → економічної безпеки → антикризового управління в умовах цифровізації і війни.

1.2. Система показників фінансово-економічного стану підприємства

Фінансова активність підприємства повинна орієнтуватися на забезпечення регулярного притоку та раціонального використання грошових ресурсів, вчасне погашення боргів, досягнення розумного відношення власного капіталу до залученого, а також підтримку фінансової стійкості для продуктивного функціонування підприємства.

З цієї причини виникає потреба та значна практична цінність системного аналізу фінансової ситуації підприємства, яка відіграє ключову роль у забезпеченні його стабільного розвитку.

Таким чином, фінансовий стан є базовою характеристикою ефективності діяльності будь-якого підприємства.

Головною метою оцінки фінансової ситуації підприємства в межах антикризового менеджменту є створення та реалізація заходів, спрямованих на оперативне відновлення платоспроможності, зміцнення фінансової стабільності, визначення потенційних можливостей підприємства для продовження економічної діяльності, подальшого розвитку, підвищення прибутковості та розширення виробничих потужностей.

Фінансовий стан підприємства формується під впливом таких чинників:

1. рентабельність діяльності компанії;
2. ефективний розподіл прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства після здійснення податкових та обов'язкових платежів;
3. наявність власного капіталу не тільки на критично необхідному рівні для організації виробничих процесів, але й для подальшого розвитку;
4. оптимальне використання основних та оборотних фондів;
5. ліквідність та можливість своєчасного виконання фінансових зобов'язань.

Фінансовий стан підприємства необхідно постійно оцінювати з використанням різноманітних методичних підходів. Це дозволяє об'єктивно аналізувати фінансові результати як у статичному зрізі за конкретний період, так і в динаміці за кілька періодів. Такий аналіз допомагає виявити слабкі місця у фінансовій діяльності та знайти шляхи ефективнішого управління грошовими потоками.

Неоптимальне використання фінансових ресурсів призводить до зниження платоспроможності компанії, що може спричинити збої у постачанні, виробничому процесі та реалізації продукції. Це також може викликати недоотримання запланованого прибутку, зменшення рентабельності та підвищену ймовірність застосування економічних санкцій.

Аналіз фінансового стану та його показників здійснюється через різні методи. Загальновідомо, що метод — це інструмент досягнення конкретної мети або вирішення певної задачі. У межах цього дослідження застосовано комплекс взаємопов'язаних методик, які забезпечують наукову обґрунтованість отриманих результатів.

Кожен метод ґрунтується на загальних принципах логічного мислення. Основні з них:

- Індукція – логічний висновок від окремих фактів до загальних тверджень;
- Дедукція – формування висновків на основі логічних правил та взаємопов'язаних аргументів;
- Аналіз – поділ складного об'єкта чи явища на окремі складові;
- Синтез – об'єднання елементів у єдину систему;
- Аналогія – порівняння об'єктів або явищ для виявлення спільних характеристик;
- Спостереження – цілеспрямоване збирання даних про досліджуваний об'єкт чи процес;
- Порівняння – визначення подібностей і відмінностей між досліджуваними об'єктами.

У цьому дослідженні використано такі методи:

- Літературний аналіз – було відібрано та проаналізовано 14 джерел, що мають відношення до предмету дослідження;
- Описовий метод – один із найдавніших способів вивчення об'єктів, що використовувався для характеристики фінансової системи України та її регулювання;
- Кількісний фінансовий аналіз – один із ключових методів, без якого оцінка фінансового стану є неможливою.

За допомогою методів фінансового аналізу можна вирішувати широкий спектр завдань – від базових розрахунків до складних інвестиційних та кредитних рішень, адаптованих до конкретних економічних умов.

Ці завдання можна переформулювати наступним чином:

- оцінювання остаточних фінансових підсумків угод для обох учасників фінансової операції;
- визначення впливу ключових параметрів угоди на її кінцевий результат та аналіз взаємозалежностей між ними;
- розроблення стратегій оптимального проведення фінансових операцій з метою максимізації прибутку;
- визначення умовних змін параметрів угоди, що дозволяють досягти рівноцінних фінансових результатів.

Аналіз фінансового стану малого та великого будівельного підприємства має суттєві відмінності, зумовлені масштабом діяльності, структурою управління, доступом до фінансування та іншими факторами. Ось основні відмінності:

1. Обсяг та структура фінансової звітності:

- Великі підприємства:
 - Ведуть повну фінансову звітність (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал).
 - Мають складну структуру балансу з деталізацією активів та пасивів.
 - Підлягають обов'язковому аудиту.
- Малі підприємства:
 - Можуть вести спрощену фінансову звітність.
 - Мають більш просту структуру балансу.
 - Аудит не є обов'язковим, якщо це не передбачено законодавством.

2. Доступ до фінансування:

- Великі підприємства:
 - Мають ширший доступ до кредитів, інвестицій, випуску облігацій.
 - Можуть залучати значні обсяги фінансування.
- Малі підприємства:
 - Мають обмежений доступ до зовнішнього фінансування.
 - Залежать від власних коштів, кредитів у невеликих обсягах.

3. Структура управління:

- Великі підприємства:

- Мають розгалужену структуру управління з фінансовим відділом, бухгалтерією, відділом ризик-менеджменту.
- Застосовують складні системи фінансового планування та контролю.
- Малі підприємства:
 - Мають простішу структуру управління, часто фінансові функції виконує власник або невеликий штат працівників.
 - Фінансове планування та контроль менш формалізовані.

4. Аналіз фінансових коефіцієнтів:

- Великі підприємства:
 - Аналізують широкий спектр фінансових коефіцієнтів (ліквідність, рентабельність, фінансова стійкість, ділова активність).
 - Використовують складні моделі фінансового аналізу.
- Малі підприємства:
 - Фокусуються на основних показниках ліквідності та рентабельності.
 - Використовують простіші методи аналізу.

5. Ризик-менеджмент:

- Великі підприємства:
 - Мають розвинені системи управління ризиками (кредитний, ринковий, операційний).
 - Диверсифікують ризики.
- Малі підприємства:
 - Мають обмежені можливості для управління ризиками.
 - Більш вразливі до зовнішніх факторів.

6. Специфіка будівельної галузі:

- Обидва типи підприємств:
 - Залежать від циклічності будівельного ринку.
 - Мають справу з високими капітальними витратами.
 - Піддаються ризикам, пов'язаним з затримками будівництва, змінами цін на матеріали.
- Відмінність:

- Великі підприємства мають більше можливостей для диверсифікації проектів та управління ризиками.
- Малі підприємства більш вразливі до коливань ринку.

Сучасний підхід до узагальнення результатів фінансового аналізу передбачає використання інтегрованих інформаційних систем. Основна мета впровадження таких систем – забезпечити ефективний контроль та збереження інвестиційних ресурсів, вкладених у фінансові інструменти, зокрема цінні папери. Якщо система дозволяє інвестору знизити рівень фінансових втрат, це автоматично сприяє забезпеченню стабільної дохідності вкладень.

Для сприяння успішним інвестиційним рішенням інформаційна система повинна функціонувати як у довгостроковій, так і в короткостроковій перспективі. Це означає необхідність комплексного фундаментального та технічного аналізу фінансового ринку. Запровадження таких технологій стане новою віхою в розвитку інвестиційної діяльності, оскільки ринок цінних паперів наразі відчуває нестачу ефективних інформаційних інструментів. Зважаючи на це, актуальним є створення доступної, технологічно простої та економічно вигідної інформаційної системи, яка б відповідала специфічним потребам місцевих інвесторів.

Головний фокус такої системи має бути спрямований на аналіз фінансових інвестицій. Вона повинна орієнтуватися насамперед на поліпшення роботи посередників фондового ринку – брокерських та дилерських компаній. Через обмежену кількість подібних систем вітчизняний фінансовий ринок залишається високоризиковим середовищем для інвесторів. Впровадження сучасних інформаційних технологій у цю сферу сприятиме зниженню ризиків і підвищенню ефективності фінансової діяльності.

Для всебічного аналізу фінансової стійкості підприємства важливо досліджувати динаміку ключових показників, що комплексно відображають його економічний стан.

До ознак стабільного фінансового положення компанії належать:

- здатність своєчасно виконувати зобов'язання перед кредиторами;
- ефективне управління капіталом і його продуктивне використання;
- безперебійна організація фінансових розрахунків;
- наявність достатніх і стабільних грошових ресурсів.

До ознак проблемного фінансового стану можна віднести:

- нераціональне розміщення грошових активів;
- недостатній рівень власних обігових коштів;
- накопичення довготривалої кредиторської заборгованості;
- негативна динаміка виробничих показників.

Найважливішими індикаторами загального фінансового стану підприємства є показники прибутковості та рентабельності. Важливу роль відіграє детальний аналіз структури доходів компанії, а також встановлення взаємозв'язку між прибутком і рівнем рентабельності. Особливу увагу слід приділити факторному аналізу прибутковості, що дозволяє визначити основні чинники, які впливають на кінцеві фінансові результати підприємства.

Прибутковість організації оцінюється за допомогою абсолютних і відносних показників. Абсолютний показник виражається в загальному розмірі отриманого доходу або прибутку, а відносний – у рівні рентабельності господарської діяльності.

У ході дослідження фінансової результативності вивчаються динаміка змін величини чистого прибутку, рівень прибутковості та ключові чинники, які здійснюють вплив на зазначені індикатори. Крім того, аналізуються причини виявлених тенденцій, визначаються резерви підвищення прибутковості та розробляються рекомендації щодо покращення фінансової ефективності діяльності підприємства. До таких факторів належать:

- обсяг виручки від реалізації продукції;
- рівень витрат на виробництво та собівартість продукції;
- ефективність операційної та інвестиційної діяльності;
- податкові зобов'язання та інші фінансові витрати.

Порівняльний аналіз прибутковості проводиться з урахуванням планових показників та результатів попереднього періоду. В умовах інфляційних змін особливо важливо забезпечити коректність фінансових розрахунків, використовуючи механізм індексації цін.

У ринковій економіці ключовим фактором є персоніфікований інтерес власників бізнесу та управлінських команд до рівня рентабельності, оскільки саме цей показник визначає результативність діяльності компанії.

Для підприємств недержавної форми власності, зокрема акціонерних компаній, особливе значення має рівень прибутковості вкладених капіталовкладень. Саме тому оцінка рентабельності підприємства повинна враховувати не лише загальні фінансові результати, а й економічну ефективність використання власного і позикового капіталу.

Для оцінки рівня рентабельності рекомендується застосовувати комплекс взаємопов'язаних показників. Зокрема, можна виділити дві основні групи таких показників: а) рентабельність, розрахована на основі поточних витрат і вартості реалізованої продукції; б) рентабельність, визначена з урахуванням використаних виробничих активів і капіталу.

Об'єктом дослідження фінансового стану підприємства виступають його грошові активи, першоджерела їхнього утворення та сфери застосування. Головною метою цього дослідження є всебічна оцінка грошового становища компанії та виявлення способів збільшення результативності застосування її майна.

У практиці міжнародного фінансового аналізу широко використовуються різноманітні комплексні методики оцінювання грошової стабільності підприємств.

Найбільш відомі з них – коефіцієнт Бівера, моделі Альтмана і Спрингейта, метод Creditmen Ж. Депаляна. Однак ці моделі недостатньо ефективні для застосування у вітчизняних реаліях, оскільки вони розроблялися з урахуванням специфіки економік інших країн.

Сучасні українські дослідники пропонують власні адаптовані методики, серед яких модель дискримінантного аналізу фінансового стану (О. Терещенко), що базується на оцінці вибірових фінансових показників національних підприємств, а також комплексна матрична модель оцінювання фінансової стабільності (О. Хотомлянський, Т. Перната, Г. Северина). Такі підходи дають змогу визначати загальні тенденції розвитку компанії та оцінювати перспективи її подальшого фінансового зростання.

Недосконалість існуючих методик оцінки фінансового стану компаній – це лише одна з актуальних проблем сучасності. На сьогоднішній день існують також значні труднощі у проведенні аналізу фінансового стану підприємств, що пояснюється наступними факторами:

1. нестабільністю економічної ситуації;
2. кризовим положенням у фінансовому секторі;
3. політичною нестабільністю.

Через постійні зміни у фінансовій сфері чимало економічних показників, що обчислюються на певний момент часу, можуть втратити свою актуальність для подальшого аналізу через нестабільність національної грошової одиниці.

Серйозні перешкоди для оцінки фінансового стану компаній спричиняють такі фактори:

1. Різні форми власності. Наприклад, багато фінансових показників, що характеризують діяльність акціонерних товариств, не можуть бути об'єктивно визначені через нерозвиненість національного ринку цінних паперів. Відсутність активного біржового обігу акцій не дає можливості точно оцінити фінансове положення емітентів.
2. Нестабільність законодавчого регулювання, зокрема у сфері податкового та фінансового права, що значно ускладнює проведення якісного аналізу фінансового стану компаній.

Для подолання цих викликів необхідно враховувати кризові умови та розробляти нові підходи до оцінки фінансового стану підприємств. Також варто

впроваджувати методики покращення фінансового положення, підвищення рівня ліквідності та платоспроможності.

У сучасному економічному середовищі однією з найважливіших задач у контексті гарантування фінансової стійкості виступає належний рівень забезпеченості фінансовими ресурсами. Результативна діяльність суб'єкта господарювання, яка охоплює оптимізоване виробництво та збут високоякісної продукції, має прямий позитивний вплив на зміцнення його фінансового становища. Будь-які порушення в технологічних циклах, погіршення якісних характеристик товарів або складнощі з їхнім продажем неминуче призводять до скорочення грошових надходжень, що негативно відбивається на здатності підприємства своєчасно виконувати свої платіжні зобов'язання. Паралельно, дефіцит фінансових засобів може спровокувати перебої в постачанні необхідними матеріально-виробничими запасами, що, своєю чергою, чинить несприятливий вплив на безперебійність виробничих процесів.

Слід підкреслити, що навіть успішно функціонуючі компанії можуть зіткнутися з фінансовими проблемами внаслідок неефективного адміністрування грошових потоків та необдуманого використання наявних власних коштів.

Одним із вагомих елементів забезпечення надійної фінансової стійкості підприємства є володіння достатнім обсягом фінансових активів, які є критично важливими для розвитку конкурентоздатного виробництва та впровадження інновацій. Наявність таких резервів дозволяє підприємству не лише підтримувати поточну діяльність, але й інвестувати в майбутнє, зміцнюючи свої ринкові позиції.

Формування таких ресурсів можливе лише за умови стабільного прибутку, отриманого внаслідок ефективної господарської діяльності. В умовах ринкової економіки прибуток є основним джерелом фінансового забезпечення як для оперативної діяльності, так і для реалізації програм розширеного відтворення.

З огляду на обмежені можливості залучення зовнішніх фінансових ресурсів в умовах ускладненого доступу до кредитних джерел, підприємці змушені обирати між двома варіантами: або призупиняти виробництво,

тимчасово зберігаючи високі ціни на продукцію, що може призвести до втрати ринків збуту, або ж знижувати ціни, стимулюючи попит і зберігаючи клієнтську базу. Перший варіант більше підходить спекулянтам, які орієнтовані на короткострокові прибутки, тоді як другий – стратегія далекоглядних підприємців, які прагнуть довгострокового розвитку.

Основним напрямом досягнення фінансової рівноваги в умовах економічної кризи є скорочення витрат на використання фінансових ресурсів. Перелік заходів щодо покращення фінансового стану має бути індивідуальним для кожного підприємства і залежати від специфіки галузі, асортименту продукції, ринкової кон'юнктури, особливостей регіональної інфраструктури, управлінської системи, структури виробничих та управлінських витрат, технологічних характеристик та інших чинників.

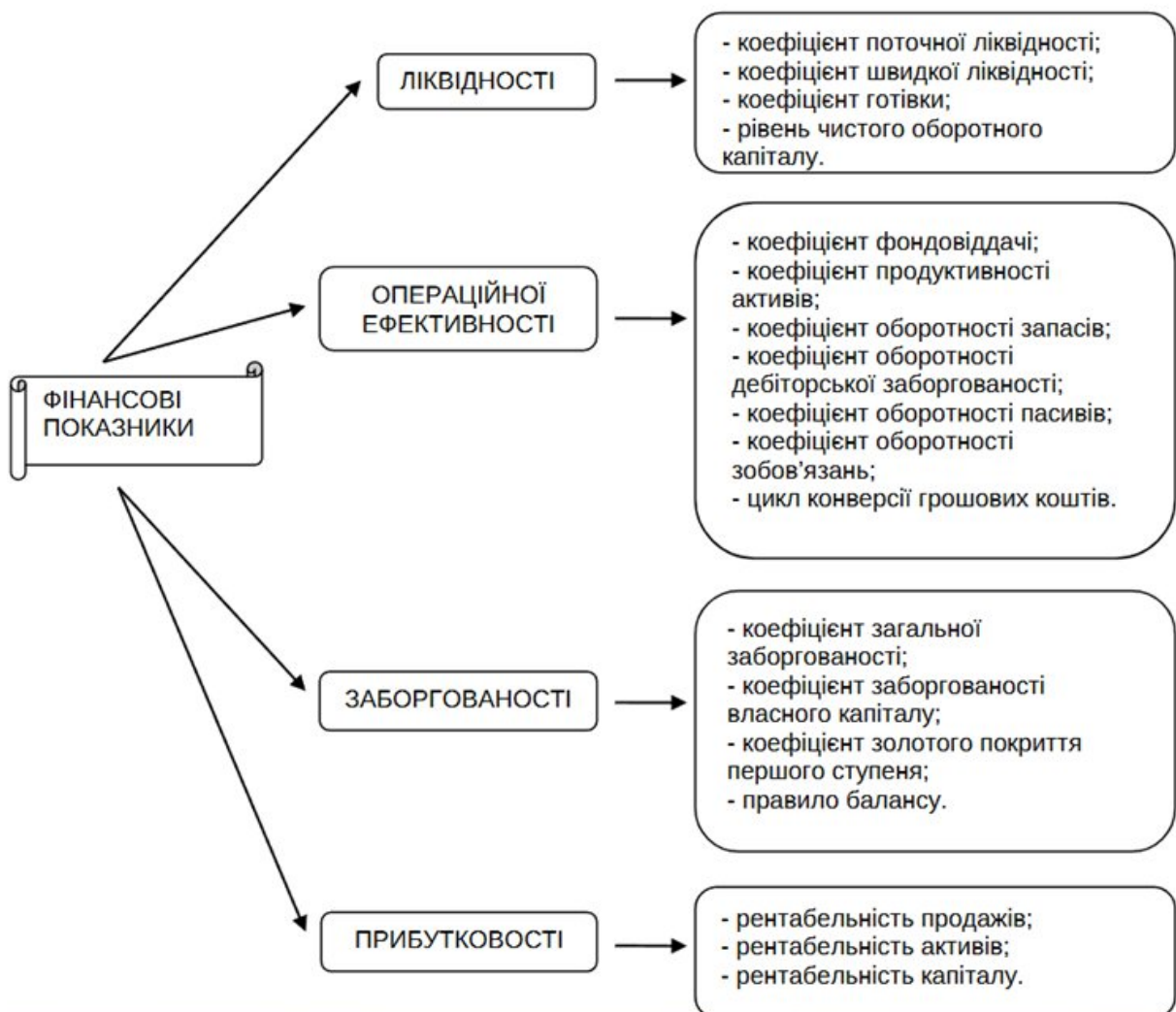

Рис. 1.1. Основні групи показників фінансового стану будівельного підприємства

Отже, основними показниками діяльності будівельного підприємства є такі групи як:

- Показники ліквідності;
- Показники операційної ефективності;
- Показники заборгованості;
- Показники рентабельності та прибутковості.

Їх треба аналізувати в комплексі, щоб отримати комплексну діагностику фінансово-економічного стану підприємства.

1.3. Методи визначення ефективності управління фінансовими ресурсами на рівні підприємства

Фінансові активи – це грошові засоби, які знаходяться у користуванні компанії, організації або закладу. Виходячи з цього поняття, можна стверджувати, що до фінансових активів входять усі грошові резерви, а також та частина фінансів, яка застосовується у нефондовому вигляді [1, с.133].

Інакше кажучи, фінансові активи – це структура грошових резервів, які сприяють функціонуванню виробництва та його відновленню в межах конкретного підприємства, а також методи і форми їхнього використання. Вони зазвичай представлені у вигляді основних та оборотних фондів (капіталу) і прибутку.

При формуванні фінансових активів зазвичай застосовують такі варіанти стратегії:

- використання власних фінансових ресурсів для розширення присутності на ринку;
- консолідація фінансових можливостей підприємств з метою реалізації окремих ініціатив на ринку;

- залучення різних фінансових джерел для впровадження інноваційних стратегій;
- отримання фінансової підтримки від потужних корпорацій;
- комбіноване фінансування.

Результативність функціонування підприємства безпосередньо пов'язана з ефективним керуванням його фінансовими активами.

Цей процес може бути орієнтований на досягнення таких завдань:

- формування стійкої ринкової позиції підприємства;
- домінування серед конкурентів;
- запобігання фінансовій кризі;
- збільшення обсягів випуску і збуту продукції;
- нарощування прибутковості;
- підвищення ринкової капіталізації компанії [5, с.145].

Основним завданням управління фінансовими активами є встановлення обсягів, джерел і форм залучення коштів для підтримки діяльності підприємства.

Джерела фінансових активів поділяються на внутрішні (власні кошти підприємства) та зовнішні. Поповнити фінансові активи за допомогою зовнішніх каналів можна через банківські кредити, товарні позики, капіталовкладення сторонніх інвесторів, бюджетні субсидії, грошові гранти тощо. Вибираючи варіант залучення капіталу, необхідно враховувати витрати на запозичені кошти та специфіку функціонування бізнесу: організаційні процеси, стан логістики, середній рівень доходів, собівартість продукції, тривалість виробничих етапів, складність кредитних зобов'язань і дебіторської заборгованості, величину власного капіталу. Часто молодим компаніям доцільніше працювати за рахунок залученого фінансування, ніж нарощувати власні активи, використовуючи фінансовий важіль.

Система керування фінансовими ресурсами складається з двох частин – контрольованої (об'єкти управління) і контролюючої (суб'єкти управління). Суб'єктами керування фінансами виступають фінансові підрозділи компанії, які здійснюють регулювання та вплив на управлінські процеси.

Система управління фінансами містить такі основні етапи:

- визначення проблеми;
- звернення до досвіду управлінців у сфері фінансів;
- аналіз можливих альтернатив;
- ухвалення рішення;
- його реалізація;
- аналіз підсумків впровадженого рішення.

При створенні організаційної структури системи управління фінансами слід враховувати загальні принципи функціонування бізнесу:

- структура повинна відповідати стратегічному напрямку компанії;
- структура має відповідати ринковому середовищу;
- усі її елементи повинні гармонійно взаємодіяти.

Забезпечення достатнього рівня фінансових активів є ключовою умовою реалізації цілей, які закладені у фінансовій стратегії компанії. Конкретні шляхи досягнення таких цілей визначаються фінансовою політикою, що включає регулювання структури капіталу, податкову політику, цінові стратегії, контроль витрат, управління доходами, політику дивідендів, інвестиційну політику тощо.

Оскільки кожне підприємство має унікальні особливості, сформувавши єдину модель вибору фінансової політики неможливо. Кожен бізнес має самостійно аналізувати фактори, що впливають на його функціонування, і вибудувати таку фінансову стратегію, яка мінімізує ризики та сприяє нарощуванню прибутку, зміцненню ринкових позицій і стабільності підприємства.

Керування фінансовими активами – це одна з основних задач фінансового менеджера будь-якої компанії, оскільки їхня структура та вартість значно впливають на ключові показники діяльності підприємства та загальну ефективність його функціонування. До основних складових фінансового управління належать: регулювання власного капіталу, залученого фінансування, а також оптимізація капіталу для зменшення зобов'язань і максимального зростання ринкової вартості підприємства.

Регулювання власного капіталу передбачає визначення та реалізацію політики його формування на основі найефективніших внутрішніх і зовнішніх джерел. Збільшення власного капіталу за рахунок внутрішніх ресурсів (прибутку) є найбільш вигідним варіантом для підприємства, оскільки це не збільшує його фінансові витрати. Проте забезпечити розвиток компанії лише за рахунок внутрішніх резервів досить складно, оскільки для цього необхідно мати значні нерозподілені прибутки, що потребує високої рентабельності бізнесу, великих обсягів грошових надходжень і продуманої дивідендної політики.

Поповнення власного капіталу через залучені ресурси, наприклад випуск акцій чи отримання інвестицій, зазвичай веде до збільшення вартості капіталу та зниження ринкової ціни акцій. Проте для компаній з високою репутацією це може бути виправданим рішенням. Менші підприємства часто стикаються з труднощами у залученні зовнішніх інвестицій, тому змушені використовувати різні форми кредитування для фінансування своєї діяльності.

При визначенні структури власного капіталу підприємства керівники зобов'язані враховувати вартість окремих складових фінансових ресурсів, можливості залучення інвестиційних коштів на ринку, рівень отриманого прибутку та потребу в фінансуванні для здійснення капіталовкладень. Крім того, важливо враховувати інтереси акціонерів, які можуть розраховувати на отримання дивідендів певного рівня.

При фінансуванні за рахунок позикових коштів необхідно аналізувати кілька ключових чинників: рівень розвитку ринку боргових фінансових інструментів, можливість їх залучення для формування позикового капіталу, а також рівень кредитоспроможності підприємства. Компанії, що мають низький кредитний рейтинг, зазвичай не можуть розміщувати власні облігації на фінансових ринках і змушені використовувати банківські кредити як основне джерело фінансування. Окрім цього, альтернативними варіантами залучення коштів для таких підприємств можуть бути лізингові угоди або комерційні кредити, які надаються постачальниками товарів та послуг.

Визначаючи модель управління фінансовими ресурсами, підприємства можуть реалізовувати як агресивну, так і більш консервативну стратегію фінансування оборотних активів. Агресивний підхід передбачає залучення короткострокових кредитів і поточних зобов'язань для покриття як змінної, так і значної частини постійної складової оборотного капіталу. Це, своєю чергою, спричиняє зниження коефіцієнтів ліквідності та фінансової стабільності, проте дозволяє швидше наростити обсяги операційної діяльності.

Менш ризикована стратегія фінансування передбачає використання середньо- та довгострокових позик для покриття основної частини оборотного капіталу. Вона сприяє підвищенню ліквідності та фінансової стабільності підприємства, але водночас може спричинити зростання середньої вартості залучених ресурсів. Важливо зазначити, що кожен підхід до фінансування має свої ризики, а ефективність їх реалізації визначається змінами в структурі оборотних активів та поточних зобов'язань, а не лише в довгострокових фінансових джерелах.

У сучасних економічних умовах управління капіталом має певні особливості, зумовлені нестабільністю фінансових ринків і обмеженими можливостями залучення позикового капіталу. Через це методи управління фінансами змінюються та адаптуються до нових викликів.

Наприклад, у країнах із перехідною економікою визначення вартості акціонерного капіталу може бути ускладненим через нерегулярні виплати дивідендів, відсутність стабільних тенденцій їхнього зростання та значний вплив зовнішніх факторів, які підприємство не може контролювати. У таких умовах менеджмент може проводити політику розподілу прибутку, яка не завжди відповідає інтересам акціонерів, проте не спричиняє масового продажу акцій через недостатній рівень розвитку ринку корпоративних цінних паперів. Таким чином, вартість акціонерного капіталу в цих країнах нерідко буває нижчою за вартість позикового капіталу, тоді як у розвинених економіках ситуація має протилежний характер.

Для оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємстві використовуються різні методики:

- Експертний аналіз, що базується на оцінках фахівців, які аналізують фінансову та бухгалтерську звітність підприємства. Ці експерти, зокрема аудитори, можуть надавати висновки щодо ефективності фінансового управління та виявляти потенційні ризики.
- Статистичні та математичні методи, які дозволяють розраховувати ключові показники ефективності використання основного та оборотного капіталу, власних і позикових коштів, зобов'язань та інших активів. Розраховані показники можуть бути узагальнені за допомогою середньоарифметичних значень або регресійного аналізу, що дозволяє порівнювати ефективність фінансового управління як у динаміці, так і у порівнянні з іншими компаніями галузі.

Отже, у цьому розділі було розглянуто теоретичні та методологічні підходи до аналізу фінансового стану підприємств, зокрема будівельних компаній. У наступному розділі буде проведено практичний фінансовий аналіз на прикладі конкретного будівельного підприємства.

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ У РАМКАХ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства

Асоціація ПБГ «Ковальська» – ключовий виробник будівельної продукції, девелопер та активний забудовник українського ринку. За своєю юридичною формою, компанія функціонує як промислово-будівельне об'єднання, що включає групу підприємств, які мають спільні цілі, але офіційно зареєстрована як товариство з обмеженою відповідальністю.

Компанія включає декілька великих підприємств, що виконують усі етапи робіт: від добування та виробництва будівельних матеріалів до зведення будівель для житлового, бізнесового та соціального використання. Незалежно від рівня архітектурної складності, команда інженерів і технологів ПБГ «Ковальська» якісно реалізовує проекти відповідно до всіх чинних норм будівельного законодавства. Досвід і професійні навички нашої команди є гарантією високого рівня експертизи у сфері інженерного будівництва та монтажних робіт.

Основна місія компанії – сприяти динамічному розвитку будівельної галузі України, створюючи зручне і доступне житло належної якості.

До складу групи входить Акціонерне товариство «Завод залізобетонних конструкцій ім. Світлани Ковальської», яке раніше працювало під назвою Завод залізобетонних виробів №3 і було засноване ще в 1956 році.

На сьогодні ПБГ «Ковальська» об'єднує 11 компаній і 28 бетонозмішувальних комплексів. Основні напрями діяльності холдингу включають видобуток гранітної сировини, виробництво будівельної продукції (бетонні суміші, залізобетонні конструкції, бетонні ландшафтні елементи, сухі будівельні суміші, фарби та декоративні штукатурки), а також організацію транспортних перевезень для клієнтів, проектування, будівництво та експлуатацію житлових, комерційних і соціальних об'єктів [34].

Основний профіль компанії, а також інформація про її юридичний статус, організаційно-правову форму та інші важливі відомості розміщені в профілі компанії у табл.1.1.

Таблиця 1.1

Зведена інформація про компанію ТОВ «ПБГ Ковальська»

Повне найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВО-БУДІВЕЛЬНА ГРУПА КОВАЛЬСЬКА
Скорочена назва	ТОВ «ПБГ КОВАЛЬСЬКА»
Назва англійською	INDUSTRIAL AND CONSTRUCTION GROUP KOVALSKA LIMITED LIABILITY COMPANY (ICG KOVALSKA LLC)
Статус юридичної особи	Не перебуває в процесі припинення діяльності
Код ЄДРПОУ	35142753
Дата реєстрації	29.05.2007
Генеральний директор	Пилипенко Сергій Олександрович
Сума статутного капіталу підприємства	62 289 815,28 грн.
Вид організаційно-правової форми	Товариство з обмеженою відповідальністю
Тип власності	Приватна власність
Види діяльності	<p>Основний:</p> <p>64.20 Діяльність холдингових компаній</p> <p>Інші:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 68.10 Купівля та продаж власного нерухомого майна • 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна <p>70.10 Діяльність головних управлінь (хед-офісів)</p>
Юридична адреса	01011, м. Київ, вул. П. Мирного, буд. 4

Початковий етап діяльності промислово-будівельної групи «Ковальська» охоплює екстракцію первинної сировини. Забезпечення матеріалами для виробничих потреб компанії здійснюється двома промисловими комплексами, розташованими в межах Житомирської області: Омелянівський кар'єр, що є оператором Березівського родовища граніту, та ПрАТ «Транснаціональна

корпорація «Граніт», яка займається розробкою Коростень-Щорсівського гранітного покладу. Сумарна площа розвіданих запасів цих родовищ сягає 90 мільйонів кубічних метрів гірничої маси. На зазначених виробничих майданчиках відбувається виготовлення щебеню різних фракцій, відсіву та дрібних заповнювачів, необхідних для подальшого виробництва будівельних матеріалів.

Процес створення будівельних матеріалів зосереджено на таких ключових підприємствах, що входять до складу групи:

- АТ «Завод ЗБК ім. Ковальської» (основна виробнича база).
- ТОВ «Бетон Комплекс» (спеціалізується на виробництві бетонних сумішей).
- ТОВ «Бетон Сервіс» (надання послуг з доставки та укладання бетону).
- ТОВ «Автобудкомплекс-К» (виробництво залізобетонних виробів для транспортної інфраструктури).
- ТОВ «Бетон Центр» (регіональний виробничий підрозділ).
- АТ «Дарницький Завод ЗБК» (додаткові виробничі потужності залізобетонних конструкцій).
- АТ «ЗЗБК ім. Ковальської» (у місті Вишневе) (ще одна виробнича локація заводу залізобетонних виробів).

На сьогоднішній день торгова марка «Бетон від Ковальської» пропонує широкий асортимент, що включає понад півтори тисячі унікальних рецептур бетонних сумішей, розроблених для різних будівельних потреб. Загальні виробничі можливості підприємств групи сягають значних обсягів [5]:

Понад 2,5 мільйона кубічних метрів бетонних сумішей щорічно. 320 тисяч кубічних метрів різноманітних залізобетонних виробів на рік.

Важливо відзначити, що більше ніж 70% житлових та соціально значущих об'єктів, зведених у столиці України – місті Києві, були побудовані з використанням продукції «Бетон від Ковальської». Серед знакових проєктів можна виділити такі житлові комплекси, як «Новопечерські липки», «Паркове місто», «Ізумрудний», престижний «Diplomat Hall», а також відомі готелі Hyatt

Regency Kyiv та Premier Palace Hotel, духовну перлину – Свято-Воскресенський Кафедральний собор УПЦ, а також великі гіпермаркети та багатофункціональні торговельно-розважальні центри.

Бруківка та компоненти ландшафтного оформлення випускаються під брендами Авеню та Авеню Декор. Виробництво здійснюється на двох заводах компанії – ПАТ "Завод ЗБК ім. С. Ковальської" та ТОВ "Бетон Комплекс". Сукупна річна потужність виробництва – 1 мільйон квадратних метрів тротуарної плитки.

Будівельні сухі суміші, фарби, декоративні штукатурки та ґрунтовки випускаються під маркою Siltek на виробничих потужностях ПрАТ "Термінал-М", починаючи з 2008 року. З 2002 року ПБГ "Ковальська" здійснює будівництво комерційної та житлової нерухомості під брендом "Ковальська Нерухомість". Всього завершено 24 проекти та передано у користування 7 488 квартир загальною площею понад 586 тисяч квадратних метрів.

Серед найбільш помітних будівельних проєктів, успішно завершених компанією, варто відзначити ряд значущих об'єктів житлової нерухомості в столиці та її околицях. Зокрема, у 2004 році було введено в експлуатацію два багатоквартирні будинки, розташовані на проспекті Миколи Бажана під номерами 10 та 12. Рік потому, у 2005-му, мешканці отримали ключі від новобудови на вулиці Паньківській, що мала адресу 27/78. Знаковим етапом стало поетапне введення в експлуатацію житлового комплексу "Зелений острів", перша черга якого була завершена у 2012 році, а друга – у 2013-му. Того ж 2013 року було здано першу чергу житлового комплексу "Ювілейний", що знаходиться на вулиці Миколи Бажана, 8Б. Подальший розвиток компанії ознаменувався завершенням будівництва житлового комплексу "Зелений острів-2" у 2014 році та "Паркова вежа" у 2015 році. У 2016 році портфель реалізованих проєктів поповнився житловим будинком, розташованим на вулиці Вірменській, 6.

Головний офіс Асоціації "Промислово-будівельна група "Ковальська" є корпоративним центром, який об'єднує фінансові, маркетингові, юридичні відділи, а також підрозділи з управління персоналом та реалізації нерухомості.

До складу групи входять:

- АТ "Завод залізобетонних конструкцій ім. Світлани Ковальської" з виробничою потужністю 1,4 млн куб. м бетонних сумішей, 120 тис. куб. м залізобетонних конструкцій та 300 тис. кв. м бруківки щорічно.
- ТОВ "Бетон Комплекс" виробляє понад 1 млн куб. м товарного бетону, понад 100 тис. куб. м залізобетонних елементів та 1 млн кв. м тротуарної плитки на рік.
- ТОВ "Автобудкомплекс-К" забезпечує перевезення всередині групи, маючи автопарк із 600 одиниць спецтехніки.
- Підрозділ АТ "ЗЗБК ім. С. Ковальської" у місті Вишневе, який виробляє 240 тис. куб. м бетонної продукції щорічно.
- ТОВ "Бетон Центр" із виробничою потужністю 100 тис. куб. м будівельних сумішей на рік.
- ПрАТ "Термінал-М" – один із лідерів ринку сухих будівельних сумішей, що виготовляє 120 тис. тонн сухих і 10 тис. тонн рідких сумішей щороку.
- ТОВ "Омелянівський кар'єр" виробляє 1,5 млн тонн гранітної продукції на рік.

Будівельний комплекс ПБГ "Ковальська" бере участь не лише у зведенні житлових та промислових об'єктів, а й у реконструкції стратегічних інфраструктурних проектів, таких як НСК "Олімпійський" та будівництво терміналу "А" аеропорту "Київ" у Жулянах.

Додатково:

- ТОВ "Ковальська-Житлосервіс" обслуговує всі завершені компанією житлові об'єкти.
- ТОВ "Ковальська-Проект" займається проектуванням житлових, комерційних, муніципальних та промислових будівель.

- Компанія InCo Home (ТОВ "КУА "Інвест-Консалтинг") виконує фінансові операції у сфері нерухомості, управління активами та продаж квартир.

Історія підприємства сягає корінням у далекий 1956 рік, коли було введено в експлуатацію "Завод залізобетонних виробів №3". У 1982 році кермо управління підприємством перейшло до Світлани Володимирівни Ковальської. Після її трагічної смерті у 1993 році завод було перейменовано на "Завод залізобетонних конструкцій ім. Світлани Ковальської", що ознаменувало початок нового етапу в історії не лише самого заводу, але й усієї промислово-будівельної групи.

14 червня 1995 року перші загальні збори акціонерів заводу ухвалили рішення про реорганізацію організації орендарів у відкрите акціонерне товариство. Засновниками виступили трудовий колектив заводу та Фонд комунального майна міста Києва. Згодом державну частку також викупив колектив працівників. 1996-го року ЗЗБК ім. С. Ковальської стає постійним постачальником будівельних матеріалів для холдингової компанії «Київміськбуд» та її асоційованим учасником. Згодом Група «Ковальська» утвердилася як ключовий партнер у зведенні житлових та соціально значущих об'єктів.

У 2000 році стартував процес зміцнення власної сировинної бази – до складу підприємства увійшло ТОВ «Омелянівський кар'єр».

2001-го року на території ЗЗБК ім. С. Ковальської з'явився новітній автоматизований цех для виробництва бетонних сумішей, який став першим подібним виробництвом в Україні.

У 2002 році було започатковано бренд «Бетон від Ковальської». Відповідна торговельна марка була офіційно зареєстрована. Цього ж року до групи приєднався ще один потужний виробничий осередок – найбільший у Києві виробник збірного залізобетону – ВАТ «Завод залізобетонних виробів № 5» (на сьогодні – ТОВ «Бетон Комплекс»). Також у 2002 році було створено власне Будівельно-монтажне управління, яке розпочало реалізацію житлових проєктів на Осокорках.

2003-го року завод «Бетон Сервіс» також став виробляти продукцію під брендом «Бетон від Ковальської». Наступним стратегічним кроком до забезпечення автономності та формування повного циклу будівельних робіт стало приєднання у 2004 році найбільшого столичного транспортного підприємства – ВАТ «АТП-3», яке нині функціонує як ТОВ «Автобудкомплекс-К». Того ж самого року було засновано компанію «Ковальська-Житлосервіс» з метою забезпечення якісного обслуговування введених в експлуатацію об'єктів, зведених Будівельним комплексом.

У 2006 році виникла нагальна потреба у створенні власної проектної організації. Так було засновано ТОВ «Ковальська-Проект». У 2008 році «Ковальська» розширила асортимент виробництва будівельних матеріалів та запустила лінію з виготовлення сухих будівельних сумішей під зареєстрованою торговою маркою Siltek.

2011 рік увійшов в історію як рік встановлення нового будівельного рекорду України, досягнутого зусиллями фахівців та завдяки технологіям «Ковальської» – була здійснена заливка фундаментної плити Свято-Воскресенського Кафедрального собору УПЦ загальним обсягом 10 000 кубічних метрів бетону у максимально стислі терміни. Цього ж року до складу Асоціації приєдналося ТОВ «Інвест-Консалтинг».

Шостий за ліком завод з виробництва високоякісного бетону та залізобетонних матеріалів «від Ковальської» – ТОВ «Бетон Центр» – розпочав свою виробничу діяльність у місті Переяслав-Хмельницькому у 2012 році.

У 2013 році до кола виробників продукції «Бетон від Ковальської» долучилося ще одне вагоме підприємство – АТ «Дарницький завод ЗБК».

У 2016 році на виробничих потужностях підприємства «Бетон Комплекс» було введено в експлуатацію унікальну для будівельного ринку України високотехнологічну лінію «Екструдер» від відомої світової компанії Nordimpianti [17], призначену для виготовлення багатопустотних плит перекриття. Зазначена технологія надає можливість випускати вироби

номінальною шириною в діапазоні від 1100 до 1500 міліметрів. Також було завершено будівництво 24-го за ліком об'єкту – житлового будинку, розташованого на вулиці Вірменській, 6, та розпочато будівництво нового житлового комплексу «Династія».

Окрім того, було успішно завершено будівництво найдовшої в Україні бігової доріжки, що пролягає навколо мальовничого озера Тельбін у місті Києві. Пішохідна зона двокілометрової доріжки була облаштована високоякісною тротуарною плиткою під торговою маркою «Авеню».

На даному підприємстві лінійно-функціональна організаційна структура, яка має наступний вигляд:

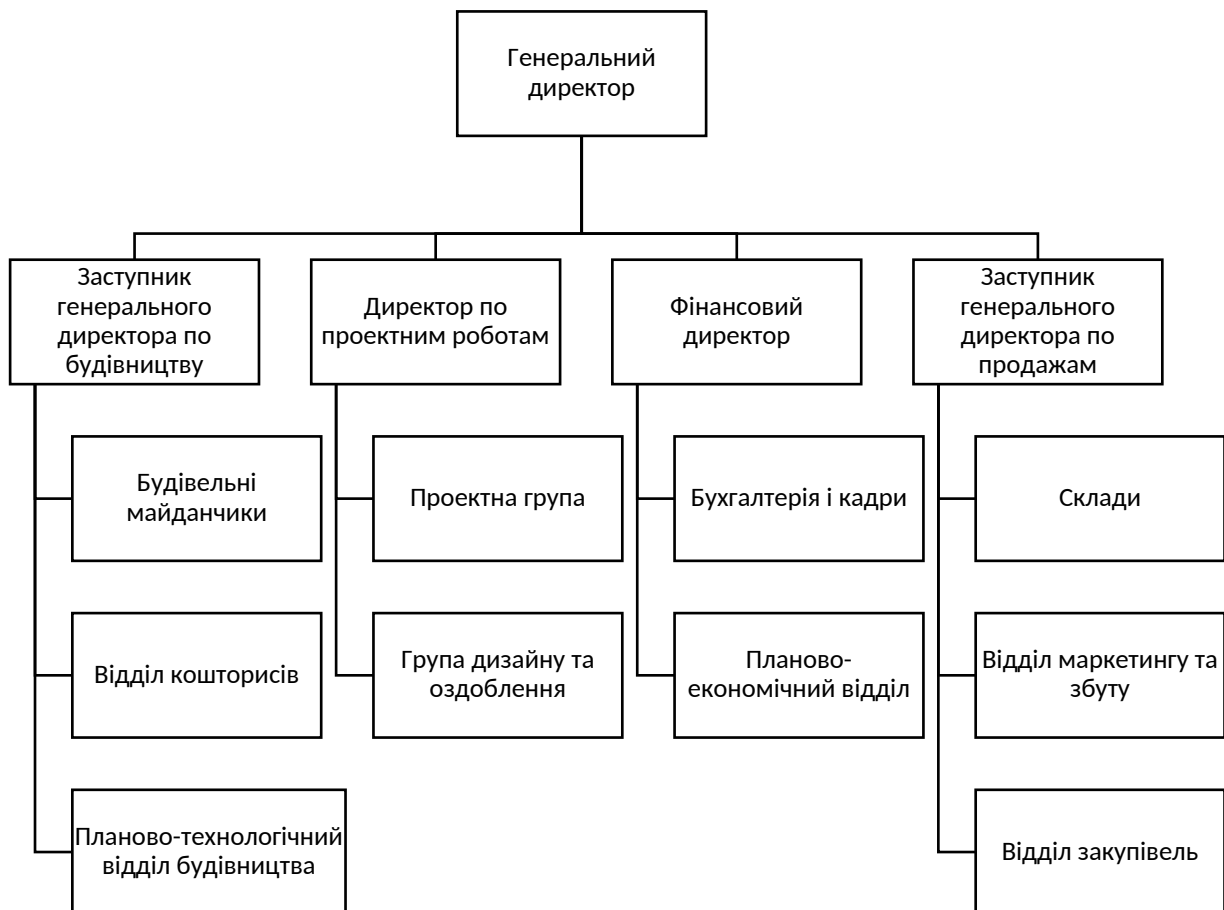

Рис.1.2. Організаційна структура управління ПБГ «Ковальська»

Місія організації ПБГ «Ковальська» – забезпечення киян та жителів столиці якісним житлом, яке відповідає сучасним стандартам.

Методи прийняття управлінських рішень, які використовуються ПБГ «Ковальська»:

1. Самостійне вирішення — керівник, маючи достатньо інформації, приймає рішення без залучення інших. Одним із варіантів цього способу є інтуїтивний управлінський підхід або рішення, що базується на логічних висновках.
2. Метод «збір інформації». Використовуючи цей метод, керівник намагається отримати від своїх підлеглих необхідні дані щодо проблеми, що його цікавить, але не розкриває їм кінцевої мети збору.
3. Метод «персональна консультація». У цьому випадку керівник спочатку роз'яснює проблему підлеглим, вислуховує їхні думки, отримує варіанти рішень, а після цього самостійно ухвалює остаточне рішення.
4. Метод «консультація в групі». У такій ситуації керівник обговорює проблему з колективом, але остаточне рішення приймає особисто, незалежно від того, чи збігається воно з думкою групи.

Мотивація та контроль у ПБГ «Ковальська»

Система мотивації компанії включає як фінансові, так і нематеріальні стимули. До матеріальних відносять: бонуси, повний пакет соцзабезпечення, а також путівки до оздоровчих закладів. Серед нематеріальних методів стимулювання варто виділити індивідуальне та публічне визнання, організацію корпоративних заходів і поїздок.

Особисте визнання означає, що співробітники, які досягли значних результатів, згадуються в спеціальних звітах, які подаються керівництву. Публічне визнання передбачає розповсюдження інформації про успіхи працівника через оголошення на стендах, на зборах, а також нагородження грамотами. У багатьох випадках публічне визнання супроводжується грошовими преміями або цінними подарунками.

Ще одним дієвим методом мотивації є просування кар'єрними сходами, що забезпечує не лише збільшення зарплати (фінансовий аспект), а й більш цікаву та відповідальну роботу (організаційний фактор), а також підтверджує заслуги співробітника (моральний аспект).

Система контролю у компанії досить строга. Працівники, які не виконують встановлені плани, отримують штрафи. Щодо дисциплінарного нагляду, то запізнення або порушення внутрішніх норм караються фінансовими санкціями чи доганами.

Пропозиції для покращення менеджменту в компанії

На ефективність роботи значно впливає рівень технологічного забезпечення. До таких елементів належить автоматизація процесів у компанії загалом. Техніка постійно розвивається, стає зручнішою та ефективнішою, що допомагає полегшити роботу і підвищити її якість.

Зважаючи на це, необхідно впроваджувати мультимедійні технології, вдосконалювати деякі робочі місця, а також переглянути систему заохочень для окремих груп працівників.

Таким чином, можна вдосконалити структуру управління, якщо додати генеральному директору ще одного директора з логістики, який забере частину проектної роботи на себе та управління складськими запасами й автопарком. Фінансовий директор крім кадрів та фінансів може взяти на себе управління портфелем та ризиками. Проектна команда має також бути підпорядкованою і фінансовому директору для кращого планування кошторису проектних робіт. Заходи по вдосконаленню організаційного менеджменту на підприємстві:

Асортимент забудов, які пропонує для продажу ПБГ «Ковальська» за аналізований період представлений в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Структура продукції ТОВ «ПБГ Ковальська» (джерело: складено автором на підставі бухгалтерської та фінансової звітності підприємства)

№ з/п	Вид приміщень	Структура продажів, %		Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення, %
		2023	2024		
1	2	3	4	5	6
1	Квартири	73	75	+2	+2,7
2	Офісні приміщення	21	15	-7	-28,6
3	Склади і виробничі приміщення	6	10	-4	+66,7
4	Разом	100%	100%	-	-

Отже, ПБГ «Ковальська» 2022 та 2023 роках продавалися однакові типи приміщень (квартири, офіси та виробничі і складські приміщення). У зв'язку зі збільшенням попиту на квартири, то зріс обсяг їх здачі (реалізації). А ось рівень продажу офісів у 2024 році впав на 28,6 п.п. ,але це компенсувалося зростанням частки складів та виробничих приміщень у 2024 році на 66,7 п.п.

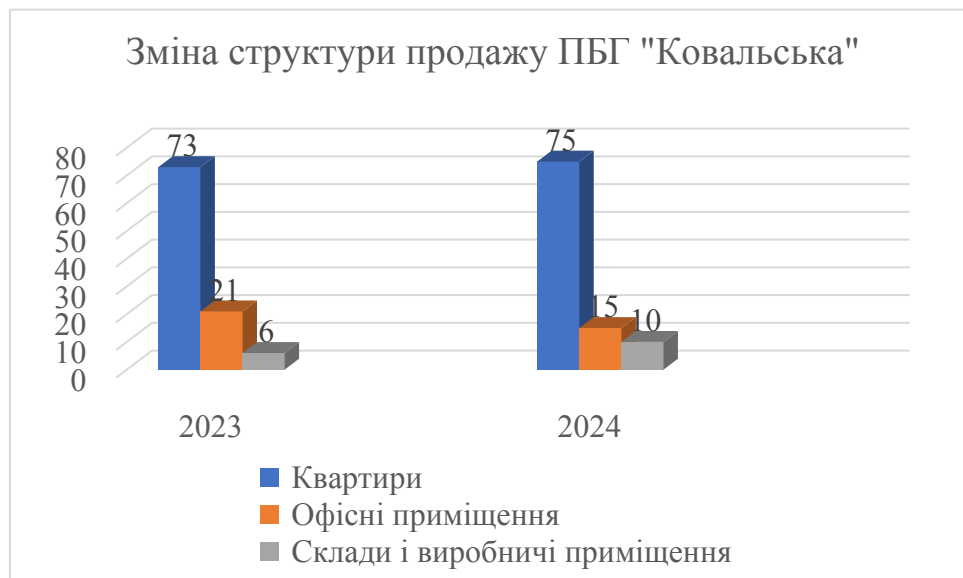

Рис.2.1. Зміна структури продажу ПБГ «Ковальська»

Ціноутворення, як ключовий елемент економічного аналізу, відіграє визначальну роль у діяльності підприємств. Обґрунтована цінова стратегія є запорукою отримання запланованих прибутків для компаній будівельного сектору, одночасно підтримуючи їхню належну конкурентоздатність на ринку.

Проведений порівняльний аналіз цінових рівнів на продукцію промислово-будівельної групи «Ковальська» (відображений у таблиці 2.2) демонструє, що її цінова політика на внутрішньому ринку має адаптивний характер, тобто підприємство гнучко коригує вартість своїх товарів та послуг відповідно до ринкових коливань і загальних цінових тенденцій.

Беручи до уваги середні цінові показники на різноманітні об'єкти нерухомості, можна дійти висновку, що компанія значною мірою орієнтується на динаміку загальногалузевої цінової кон'юнктури. Зокрема, порівняння цінових змін у період між 2022 та 2023 роками свідчить про тенденцію до зростання вартості послуг, що надаються підприємством: ремонт покрівельних конструкцій подорожчав на 13%, відновлення фасадів – на 12%, а внутрішні ремонтні роботи – на 10%. Водночас, середні ціни по галузі демонстрували менш інтенсивну динаміку: вартість ремонту покрівлі навіть зазнала зниження майже на 6%, тоді як ціни на ремонт фасадів та внутрішні ремонтні роботи зросли незначно, не перевищивши 3%. Таке розходження може свідчити про стратегічне позиціонування компанії або відображати специфіку її операційних витрат та якість наданих послуг.

Таблиця 2.2

**Порівняльний аналіз рівня цін на продукцію ТОВ «ПБГ Ковальська»
за 2022-2023 рр.**

№ з/п	Вид продукції	Ціна одиниці продукції підприємства, тис. грн.		Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення, %	Ціна одиниці продукції середньогалузева, %		Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення, %
		2023	2024			2023	2024		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Квартири	1161	1183	22	1,89	1087	1123	36	3,31
2	Офісні приміщення	987	999	12	1,22	950	920	-30	-3,16
3	Склади і виробничі приміщення	567	521	-46	-8,11	523	529	6	1,15
	Разом	425	2715	2703	-12	-5,00	2560	2572	12

Джерело: складено автором на основі звітності ПБГ «Ковальська»

Отримані дані вказують на те, що цінова політика компанії формується з урахуванням якісних характеристик зведених об'єктів нерухомості, проте водночас підприємство бере до уваги загальноринкові тенденції та цінові пропозиції конкурентів. Рішення щодо збільшення вартості продукції є результатом ретельного аналізу. Хоча компанія має потенціал для суттєвого підвищення якісних стандартів своїх будівель та приміщень, існує ймовірність зростання операційних витрат та послаблення її позицій у рейтингу конкурентоздатності. З огляду на це, необхідно приділити особливу увагу аналізу конкурентного статусу ПБГ «Ковальська» та розробити оптимізовану стратегію ціноутворення для кожного сегменту нерухомості, що пропонується компанією на ринку.

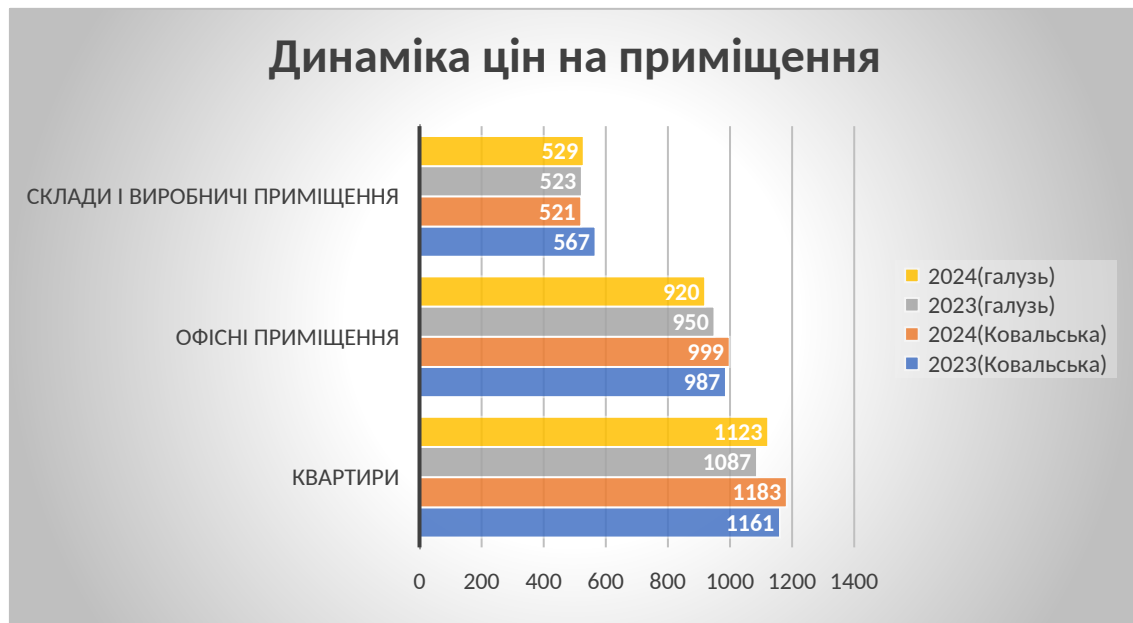

Рис.2.2. Зміна структури продажу ПБГ «Ковальська»

Персонал компанії є основним ресурсом компанії в будь-якому виді бізнесу. Розглянемо кадрове забезпечення аналізованої компанії (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

**Вихідні дані для розрахунку коефіцієнтів руху робочої сили ПБГ
«Ковальська», чол.**

Показники	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Випуск продукції, тис.грн.(ТП)	47689,6	49935,2	69408,0
Прийнято працівників, чол.	25	38	78
Вибуло працівників, чол., у тому числі:	34	55	64
–за власним бажанням, за прогули та інші порушення трудової дисципліни	24	45	64
–за скороченням штатів	10	10	
Середньооблікова чисельність (КР), чол.	308	314	328
Кількість робітників, які працювали цілий рік, чол.	249	221	186

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

На основі табл.2.3 розрахуємо табл.2.4. Порахуємо показники руху робочої сили.

Таблиця 2.4

Показники руху робочої сили

№ п/п	Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.
1	Коефіцієнт обороту кадрів з прийому	0,08	0,12	0,24
2	Коефіцієнт обороту кадрів зі звільнення	0,11	0,18	0,2
3	Коефіцієнт плинності кадрів	0,08	0,14	0,2
4	Коефіцієнт загального обороту	0,19	0,3	0,4

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності ПБГ «Ковальська»

Аналіз обчислених даних демонструє щорічне зростання всіх індикаторів динаміки трудових ресурсів протягом досліджуваного часового проміжку. Зокрема, коефіцієнт плинності кадрів за рахунок прийняття нових працівників становив 0,12 у 2023 році, а вже у 2024 році зафіксовано його зростання до 0,24. Коефіцієнт обороту кадрів, пов'язаний зі звільненням співробітників, збільшився на 0,02 одиниці. Індикатор плинності кадрів у 2023 році склав 0,14, а у 2024 році досяг значення 0,2. Показники загальної плинності кадрів також демонструють позитивну динаміку, зростаючи з 0,3 у 2023 році до 0,4 у 2024 році.

2.2 Оцінка ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства

Тепер переходимо до коефіцієнтного аналізу, який допоможе нам глибше проаналізувати фінансовий стан нашого будівельного підприємства.

Коефіцієнт фінансової залежності ($K_{ф.з}$) – показує рівень залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування (кредити та позики):

$$K_{ф.з} = \frac{\text{Всього джерел коштів}}{\text{Власний капітал}} = \frac{П_{1900}}{П_{1495}}. \quad (2.1)$$

Оптимальне значення даного коефіцієнту менше 2. Збільшення цього показника в динаміці означає зростання частки залучених коштів у фінансуванні підприємства, а, отже, свідчить про втрату підприємством фінансової незалежності. Якщо $K_{ф.з}$ наближається до 1, це означає, що власники повністю фінансують своє підприємство.

Коефіцієнт фінансового ризику ($K_{ф.р}$) – показує частку від ділення залучених коштів на обсяг власного капіталу:

$$K_{ф.р} = \frac{\text{Залучені кошти}}{\text{Власний капітал}} = \frac{П_{1595} + П_{1695} + П_{1700}}{П_{1495}}. \quad (2.2)$$

Критичне значення коефіцієнта фінансового ризику – 1. Даний коефіцієнт показує кількість позикових коштів, залучених підприємством на 1 грн. вкладених в активи власних коштів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу (K_m) – показує, яка частка власного капіталу знаходиться в мобільній формі та якою підприємство може розпоряджатися, а яка капіталізована:

$$K_m = \frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\Pi_{1495} - A_{1095} + \Pi_{1595}}{\Pi_{1495}}. \quad (2.3)$$

Коефіцієнт має бути досить високим для забезпечення гнучкості при використанні власних коштів підприємства; позитивною тенденцією вважається невелике зростання його в динаміці.

Коефіцієнт поточної ліквідності ($K_{пл}$) – показує достатність оборотних активів для погашення поточних зобов'язань. Відповідно до стандартів фінансових розрахунків, вважається, що цей показник повинен знаходитися в межах від 1,5 до 2:

$$K_{пл} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання і забезпечення}} = \frac{A_{1195}}{\Pi_{1695}} \quad (2.4)$$

Коефіцієнт швидкої ліквідності ($K_{шл}$) – характеризує здатність до погашення фірмою короткострокових зобов'язань оборотними активами за мінусом запасів. Вважається, що цей показник повинен знаходитися в межах 0,7-0,8.

$$K_{шл} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання і забезпечення}} = \frac{A_{1195} - (A_{1100} + A_{1110})}{\Pi_{1695}} \quad (2.5)$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($K_{ал}$) – демонструє, яка частина поточних зобов'язань може бути погашена просто зараз. Теоретичне значення цього показника повинне бути не менш 0,2-0,25.

$$K_{ал} = \frac{\text{Гроші та їх еквіваленти}}{\text{Поточні зобов'язання і забезпечення}} = \frac{A_{1165}}{\Pi_{1695}}. \quad (2.6)$$

Коефіцієнт оборотності активів – відображає швидкість обороту сумарного капіталу підприємства, а саме показує, скільки разів за певний період відбувається повний цикл виробництва й оборот, що приносить відповідний ефект, тобто прибуток:

$$RO = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середньорічна вартість активів}} = \frac{\Phi_{2000}}{(A_{1300} \text{ зр.3} + A_{1300} \text{ зр.4})/2} \quad (2.7)$$

Коефіцієнт обіговості дебіторської заборгованості ($K_{об}^{дз}$) – показує, скільки в середньому разів за конкретний період дебіторська заборгованість конвертується в грошові кошти:

$$K_{об}^{дз} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{Середньорічна вартість дебіторської заборгованості}} = \frac{\Phi_{2000}}{(A_{1125} \text{ зр.3} + A_{1125} \text{ зр.4})/2} \quad (2.8)$$

Далі проведемо аналіз фінансового стану досліджуваного підприємства, розрахувавши основні коефіцієнти фінансового стану у табл.2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз фінансового стану ПБГ «Ковальська»

Коефіцієнти	Рік			Відхилення (2023/2022)	Відхилення (2024/2023)
	2022	2023	2024		
Коефіцієнт фінансової залежності	4,77	6,60	9,46	1,83	2,86
Коефіцієнт фінансового ризику	3,77	5,60	8,46	1,83	2,86
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,98	-0,53	-3,80	-1,51	-3,27

Коефіцієнт поточної ліквідності	0,45	0,12	0,05	-0,33	-0,07
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,20	0,72	0,38	-0,48	-0,34
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,33	0,14	0,10	-0,18	-0,04
Коефіцієнт оборотності активів	2,96	2,03	1,22	-0,94	-0,81
Коефіцієнт обіговості дебіторської заборгованості	14,40	8,80	7,42	-5,60	-1,37

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПБГ «Ковальська»

Отже, підприємство ПБГ «Ковальська» є фінансово залежним, оскільки має місце збільшення показника фінансової залежності в динаміці, а це означає що в 2022-2024 році відбулось зростання частки залучених коштів у фінансуванні підприємства, а, отже, це свідчить про втрату підприємством фінансової незалежності. Коефіцієнт фінансового ризику також зростав з року в рік. Тобто дана кількість позикових коштів, залучених підприємством на 1 грн. вкладених в активи власних коштів зросла у 2023 році на 1,83, а потім ще на 2,86 грн. Це свідчить про те, що рівень фінансового ризику підвищується та не відповідає нормі. Коефіцієнт маневреності власного капіталу був у нормі в 2016 році, а потім почалось його різке спадання у 2023-2024 році, яке свідчить про те, що ПБГ «Ковальська» не має вільного капіталу у мобільній формі. Коефіцієнт поточної ліквідності значно менше 1,5 та постійно зменшується й прямує до нуля, що є вкрай негативною тенденцією. Коефіцієнт швидкої ліквідності був у нормі в 2022-2023 році, а у 2024 році впав нижче 0,7. Це говорить про те, що активи підприємства мають недостатню ліквідність.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності також не знаходиться у проміжку від 0,2 до 0,25, що говорить знову про недостатню ліквідність. Швидкість обороту сукупного капіталу підприємства знизилась із 2,96 у 2022 році до 1,22 у 2023 році. Це говорить про те, що капітал підприємства має незбалансовану структуру. Перетворення дебіторської заборгованості на грошові кошти уповільнилося і 2 рази за досліджуваний період, що є негативною тенденцією. Отже, можна зробити висновок, що фінансовий стан підприємства нестабільний та у 2023 році став значно гіршим, ніж був у 2022 році, хоча при цьому прибуток підприємства збільшився.

Висновки: Отже, ПБГ «Ковальська» має покращити свій фінансовий стан та терміново переглянути деякі фінансові коефіцієнти. Треба:

- 1) зменшити фінансову залежність від кредиторів;
- 2) зменшити рівень заборгованості;
- 3) провести капіталізацію та збільшити розмір резервного капіталу, щоб зменшити рівень фінансового ризику;
- 4) покращити рівень ліквідності активів;
- 5) намагатися повернутися у 2025 році хоча б до рівня фінансових коефіцієнтів 2023 р.

2.3 Аналіз рентабельності та фінансових результатів діяльності ПБГ «Ковальська»

Аналіз прибутку досліджуваного підприємства виконаємо у табл.2.6 Проаналізуємо оціночні показники прибутку за останні три роки, а також ланцюгові абсолютні та відносні відхилення за період 2022-2024 рр.

Таблиця 2.6

Оціночні показники прибутку

Показник	2022	2023	2024	Відхилення 2023 від 2022 р.		Відхилення 2024 від 2023 р.	
				абс.	відн.	абс.	відн.
Валовий прибуток	147460	97598	217276	-49862	-33,8	119678	122,6
Операційний прибуток	17183	4844	27434	-12339	-71,8	22590	466,4
Прибуток до оподаткування	22350	10362	29507	-11988	-53,6	19145	184,8
Чистий прибуток	18346	8350	24196	-9996	-54,5	15846	189,8

Отже, ПБГ «Ковальська» має позитивний чистий прибуток, який в 2023 році на 54,5% зменшився порівняно з 2022 роком, але у 2024 році він виріс на 189,8%, тобто майже удвічі, в порівнянні з 2023 роком. Тобто підприємство має стабільний високий прибуток, що говорить про стабільність фінансового стану.

Будуємо діаграму фінансових результатів діяльності підприємства. Вона зображена на рис. 1.7.

Рис.2.3. Діаграма фінансових результатів ПБГ «Ковальська за останні 3 роки

З діаграми видно, що валовий прибуток у підприємства дуже значний, але чистий прибуток досить низький, а це означає, що витрати досить значні та потребують оптимізації.

Тепер проведемо аналіз рентабельності капіталу та рентабельності продажу.

Рентабельність активів (ROA) – характеризує, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи для отримання прибутку.

$$ROA = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічна вартість активів}} = \frac{\Phi_{2350}}{(A_{1300} \text{ зр.3} + A_{1300} \text{ зр.4})/2} \quad (2.9)$$

Цей показник важливий насамперед для інвесторів.

Рентабельність власного капіталу (ROE) – характеризує, наскільки ефективно підприємство використовує власний капітал.

$$ROE = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічна вартість власного капіталу}} = \frac{\Phi_{2350}}{(П_{1495} \text{ зр.3} + П_{1495} \text{ зр.4}) / 2} \quad (2.10)$$

Цей показник важливий насамперед для власників.

Валова рентабельність реалізованої продукції (R_G) – характеризує ефективність виробничої діяльності, а також ефективність політики ціноутворення.

$$R_G = \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}} = \frac{\Phi_{2090}}{\Phi_{2000}} \quad (2.11)$$

Операційна рентабельність реалізованої продукції (R_o) – показує рентабельність підприємства після відрахування витрат на виробництво та збут товарів, тобто затрат, які відносяться до операційної діяльності.

Якщо, наприклад, валова рентабельність не змінюється, а операційна в динаміці – зменшується, то це може свідчити про збільшення адміністративних та збутових видатків.

$$R_o = \frac{\text{Операційний прибуток}}{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}} = \frac{\Phi_{2190}}{\Phi_{2000}} \quad (2.12)$$

Чиста рентабельність реалізованої продукції (R_N) – характеризує повний вплив структури капіталу і фінансування підприємства на його рентабельність.

Якщо операційна рентабельність не змінюється, а чиста рентабельність зменшується, це може свідчити про збільшення фінансових видатків, отримання збитків від участі в капіталі інших підприємств або про підвищення суми податкових платежів, що сплачує підприємство [15, с.178].

$$R_N = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}} = \frac{\Phi_{2350}}{\Phi_{2000}} \quad (2.13)$$

Для оцінки рентабельності не існує нормативних значень тому, що ці показники різко коливаються по галузях. Але зростання показників рентабельності в динаміці є позитивною тенденцією.

Розрахунок коефіцієнтів рентабельності будемо проводити у наступній таблиці:

Таблиця 2.7

Розрахунок та аналіз коефіцієнтів рентабельності

Показники	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Зміна 2024/2023
1.Рентабельність активів	$18346/(691290/2)=$ $=0,053$	$8350/(1011579/2)=$ $= 0,017$	$24196/(1679360/2)=$ $= 0,029$	-0,024
2.Рентабельність власного капіталу	$18346/(144967/2)=$ $=0,253$	$8350/(153317/2) =$ $=0,109$	$24196/(177513/2)=$ $= 0,273$	+0,020
3.Валова рентабельність продажу	$147460/1024310 =$ $= 0,144$	$97598/905474 =$ $=0,108$	$217276/1372162 =$ $=0,158$	+0,014
4.Операційна рентабельність продажу	$17183/1024310 =$ $=0,017$	$4844/905474$ $=0,005$	$27434/1372162 =$ $=0,02$	+0,003
5.Чиста рентабельність продажу	$18346/1024310 =$ $= 0,018$	$8350/905474$ $=0,009$	$24196/1372162 =$ $= 0,018$	0,000

З розрахунків у табл. 1.8. видно, що підприємство має деякі проблеми з активами, оскільки рентабельність активів за період 2022-2024 рр. упала на 2,4%, а рентабельність власного капіталу навпаки збільшилась на 2%. Рентабельність продажу збільшилась за 0,3 %, що вважається хорошим знаком, адже доходи покривають собівартість. Чиста рентабельність продажу не змінилась, що говорить про стабільність, але досить хитку. Чиста рентабельність продажу близька до нуля, що свідчить про те що підприємству час збільшувати свій фінансовий результат.

Далі проаналізуємо собівартість, побудувавши графік її динаміки та вивчивши її структуру.

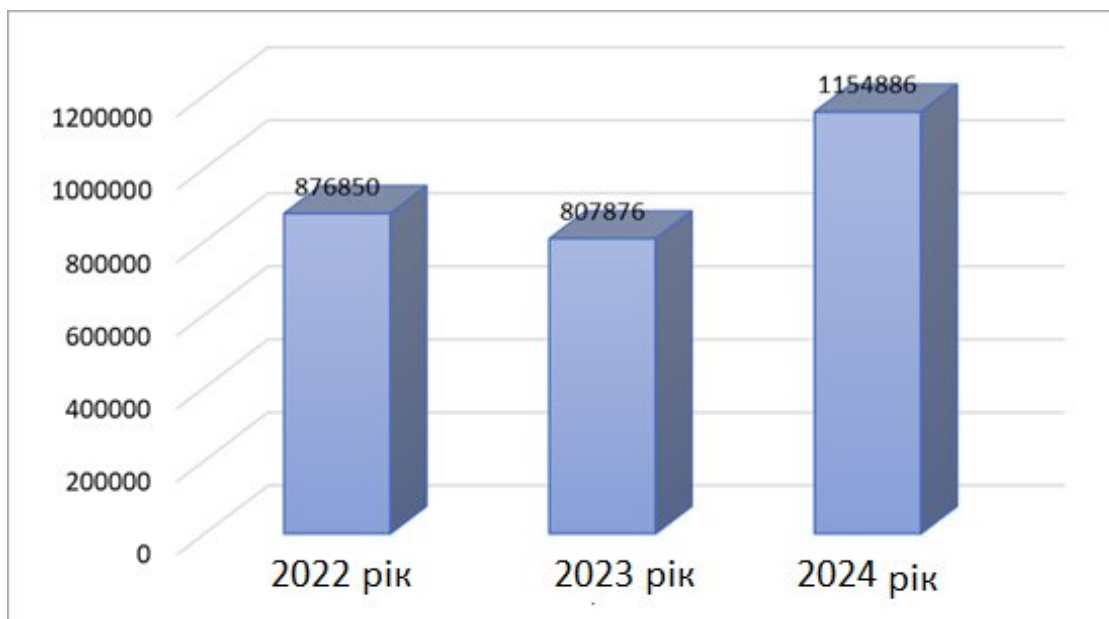

Рис.2.4. Динаміка собівартості ПБГ «Ковальська» у 2022-2023 рр., тис.грн.

Вивчимо структуру операційних витрат (операційної собівартості) на ПБГ «Ковальська». Для цього побудуємо таблицю 2.8 та три діаграми (рис.2.5, 2.6 та 2.7), що ілюструють співвідношення статей операційних витрат на підприємстві.

Таблиця 2.8

Операційні витрати ПБГ «Ковальська» у 2022-2024 рр., тис.грн.

Стаття витрат	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Матеріальні затрати	927626	853557	1281657
Витрати на оплату праці	105556	124930	201324
Відрахування на соціальні заходи	42421	26937	42518
Амортизація	11162	11873	31119
Інші операційні витрати	77660	183809	239465
Разом	1164425	1201106	1796083

Як бачимо, операційні витрати значно зросли, особливо це стосується матеріальних затрат, амортизації та інших операційних витрат. Загальна сума операційних витрат за досліджуваний період зросла на 54%, що говорить про те, що підприємство досить ефективно планує операційні витрати, але вони потребують оптимізації та мінімізації.

Далі покажемо структуру даних затрат на діаграмах.

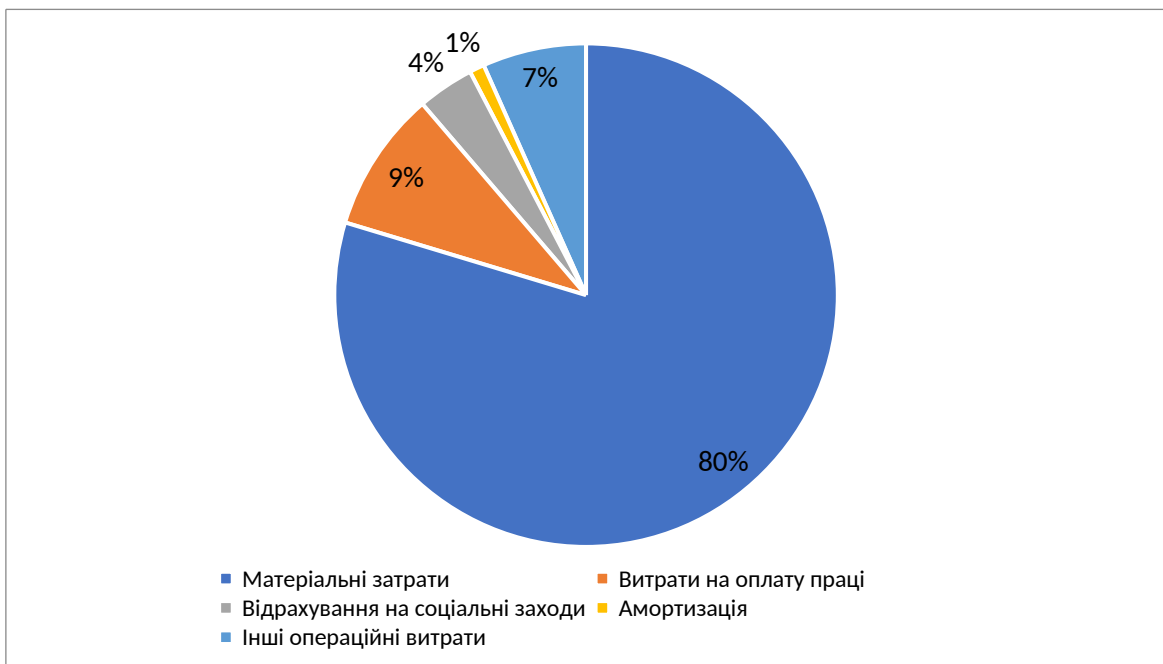

Рис.2.5. Структура операційних витрат ПБГ «Ковальська» у 2022 році

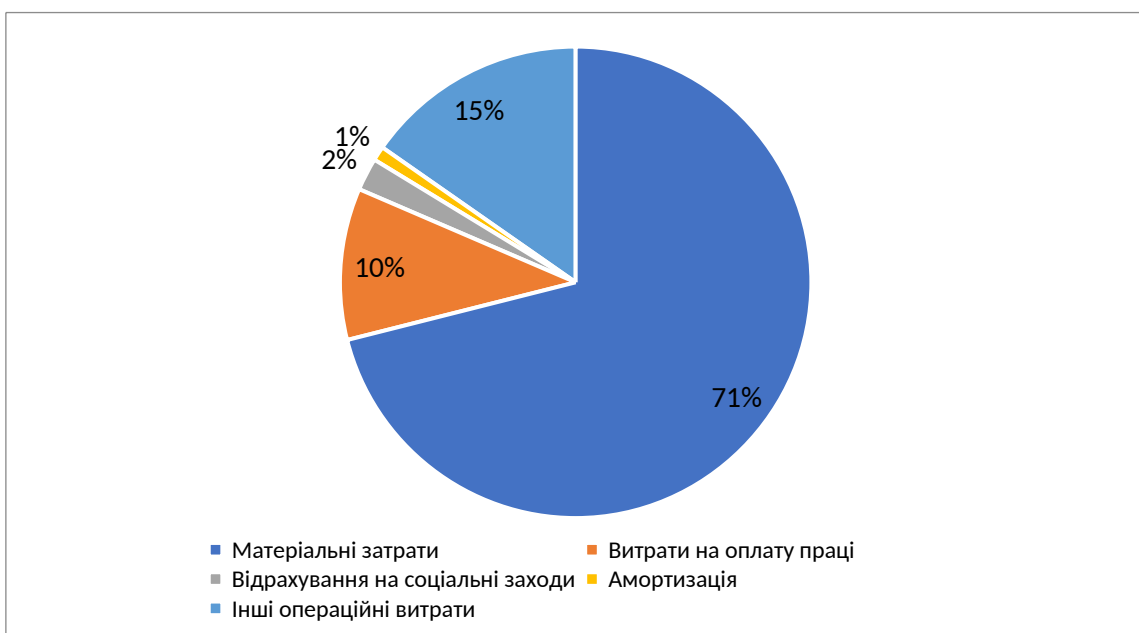

Рис.2.6. Структура операційних витрат ПБГ «Ковальська» у 2023 році

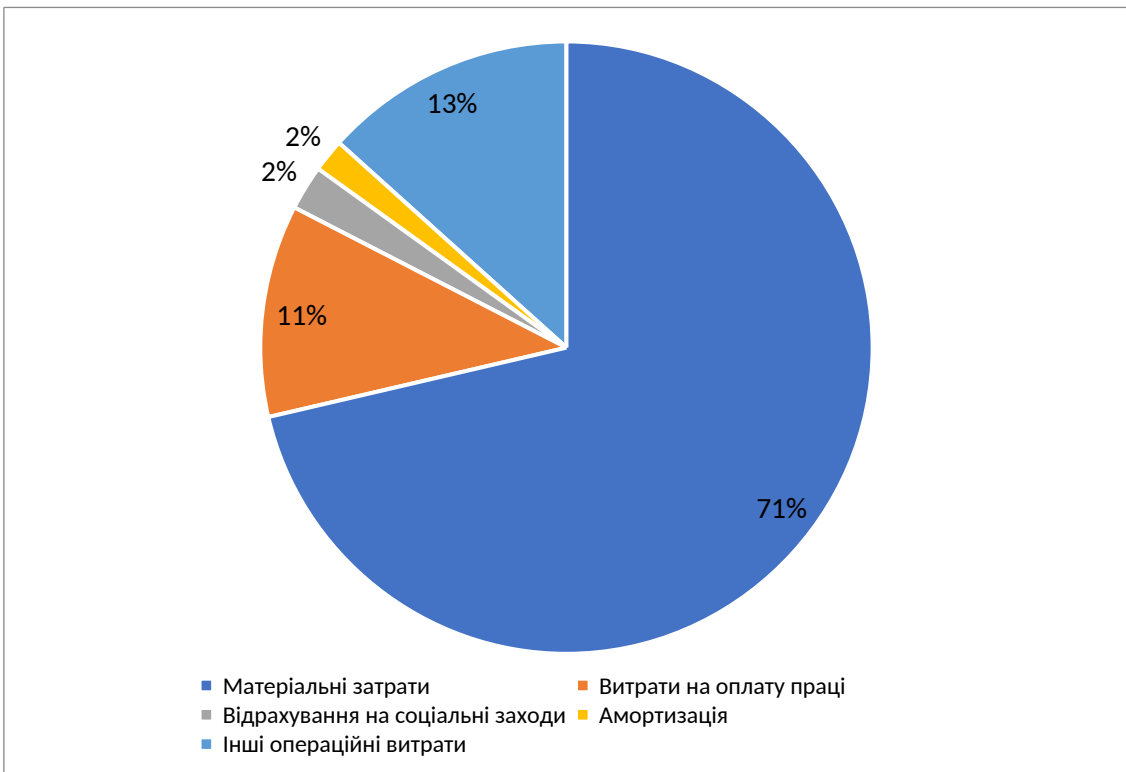

Рис.2.7. Структура операційних витрат ПБГ «Ковальська» у 2024 році

Отже, структура операційних витрат значимо не змінилась за 2022-2024 роки. Лише знизилась доля матеріальних затрат на 9 п.п. На 2 п.п. зросла доля витрат на оплату праці. На 6 п.п. зросла доля інших операційних витрат. Така стабільність є показником ефективного управління операційними витратами ПБГ «Ковальська».

РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ПБГ «КОВАЛЬСЬКА»

3.1. Оптимізація обсягів і структури фінансових активів підприємства

Вдосконалення структури активів являє собою стратегічний процес визначення оптимального співвідношення між різними видами майна компанії, що забезпечує найсприятливіші умови для її операційно-комерційної діяльності при збереженні високого рівня платоспроможності.

Процедура оптимізації структури активів підприємства включає такі ключові етапи:

Врачування перспектив розвитку операційної діяльності та її географічної диверсифікації. Формування активів підпорядковується стратегічним цілям основного бізнесу, тому вдосконалення їхнього обсягу та складу має базуватися на економічній стратегії підприємства та враховувати його найближчі операційні завдання.

Забезпечення гармонізації складу активів зі структурою виробництва та реалізації продукції. Оскільки значна частина активів безпосередньо формується з огляду на специфіку окремих видів товарів чи послуг, у процесі формування їхньої структури необхідно брати до уваги прогнозовані зміни в асортименті продукції (послуг).

Вибір найбільш прогресивних видів активів з точки зору їхньої здатності генерувати прибуток та сприяти зростанню ринкової вартості підприємства. Сучасні ринки засобів і предметів праці, а також фінансовий сектор, пропонують широкий спектр альтернативних об'єктів та інструментів для формування активів підприємства. У процесі їхнього конкретного вибору слід (за інших рівних умов) враховувати їхню перспективність, продуктивність, стійкість до технологічного старіння, багатофункціональність та інші характеристики, що визначають їхню здатність забезпечувати високий рівень

прибутковості та позитивно впливати на збільшення ринкової капіталізації підприємства.

Досягнення оптимальної структури активів з позицій їхньої сукупної оборотності. Рівень прибутковості інвестованого капіталу значною мірою залежить від швидкості його обертання в складі активів. Оскільки швидкість обігу (тривалість одного обороту) різних видів активів ПБГ «Ковальська» суттєво відрізняється, при оптимізації їхньої структури, за інших рівних умов, перевагу слід надавати тим їхнім різновидам, які характеризуються найвищою оборотністю.

Гарантування оптимальної структури активів з точки зору їхньої достатньої ліквідності. Оскільки ліквідність активів є критично важливою умовою для підтримки платоспроможності підприємства та запобігання ризику банкрутства, у процесі оптимізації структури активів необхідно забезпечувати належну частку високоліквідних їхніх видів.

Забезпечення оптимальної структури активів з позицій мінімізації ризику їхніх втрат у процесі експлуатації. У ході функціонування різні види активів піддаються ризику втрат різною мірою. Так, грошові кошти знецінюються внаслідок інфляції; активи у формі запасів товарно-матеріальних цінностей втрачають вартість через природні втрати та псування; активна частина основних виробничих засобів та нематеріальних активів втрачає свою цінність через моральне старіння тощо. Тому в процесі оптимізації структури активів необхідно прагнути до мінімізації сукупного ризику їхніх втрат. [20, с. 78]

Оптимізація структури активів підприємства спрямована, з одного боку, на забезпечення максимально ефективного використання кожного їхнього виду в майбутньому, а з іншого – на підвищення їхньої загальної потенційної здатності генерувати операційний прибуток. Процес цієї оптимізації реалізується в три етапи. На першому етапі відбувається вдосконалення співвідношення загальних обсягів необоротних та оборотних активів підприємства, що залучені в його операційній діяльності. На другому етапі

оптимізується співвідношення між активною та пасивною складовими необоротних активів. До активної частини необоротних активів належать машини, обладнання та устаткування, безпосередньо використовувані у виробничому технологічному циклі. До пасивної частини необоротних операційних активів належать будівлі та споруди; машини та обладнання, що застосовуються в процесі управління операційною діяльністю; нематеріальні активи, що обслуговують операційний процес. На третьому етапі оптимізується співвідношення між трьома основними видами оборотних активів – обсягом запасів товарно-матеріальних цінностей; сумою дебіторської заборгованості; обсягом грошових коштів [1].

Вдосконалення структури необоротних та оборотних активів вимагає врахування галузевих особливостей ведення операційної діяльності, середньої тривалості операційного циклу на підприємстві, а також оцінки позитивних та негативних аспектів функціонування цих видів активів [3]. Для оцінки результатів оптимізації співвідношення оборотних та необоротних активів застосовується показник коефіцієнта маневреності активів, розрахований у попередньому розділі. Маневреність активів ПБГ «Ковальська» є недостатньою і потребує покращення.

Оптимізація складу та структури операційних необоротних активів підприємства здійснюється з урахуванням виявлених у процесі аналізу потенційних резервів підвищення ефективності виробничого використання операційних необоротних активів у майбутньому періоді.

Процес оптимізації структури активів здійснюється за такою логічною послідовністю:

Проводиться аналіз складу та структури активів підприємства за ряд звітних періодів. При цьому аналізуються такі ключові параметри, як коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт заборгованості, коефіцієнт напруженості, співвідношення між короткостроковими та довгостроковими зобов'язаннями (що було виконано в попередньому підрозділі). Далі

досліджуються показники оборотності та прибутковості активів і власного капіталу.

Оцінюються основні чинники, що визначають структуру капіталу:

- галузеві особливості фінансово-господарської діяльності підприємства;
- кон'юнктура товарного та фінансового ринків;
- рівень рентабельності поточної діяльності;
- податковий тягар, що припадає на підприємство;
- ступінь концентрації акціонерного капіталу;
- стадія життєвого циклу, на якій перебуває підприємство.

Ці фактори беруться до уваги при управлінні структурою капіталу підприємства та передбачають розв'язання таких стратегічних завдань:

- визначення прийнятних пропорцій використання власного та залученого капіталу;
- забезпечення можливості залучення додаткового внутрішнього та зовнішнього капіталу за необхідності.

Співвідношення залучених та власних коштів, що використовуються для фінансування довгострокового розвитку ПБГ «Ковальська», відображає її структуру капіталу. Ефективність реалізації загальної фінансової стратегії компанії безпосередньо залежить від ступеня оптимізації цієї структури. У свою чергу, досягнення оптимального балансу між позиковим та власним капіталом визначається їхньою вартістю [11, с. 131].

В українському бізнес-середовищі поширеною є хибна думка про безкоштовність власного капіталу. При цьому часто ігнорується той очевидний факт, що платою за власний капітал є дивідендні виплати, які майже завжди роблять фінансування за рахунок власних коштів найбільш витратним. Наприклад, якщо власник бізнесу має можливість отримувати дохід від інвестицій у формі дивідендів на рівні, скажімо, 40%, то вартість власного капіталу стає значно вищою за вартість залучення кредитних ресурсів.

Як свідчить міжнародний досвід, розвиток компанії виключно за рахунок власних джерел (шляхом реінвестування отриманого прибутку) хоча й знижує певні фінансові ризики, але водночас суттєво уповільнює темпи зростання бізнесу, насамперед обсягу виручки. На противагу цьому, залучення додаткового позикового капіталу за умови продуманої фінансової стратегії та ефективного фінансового менеджменту здатне значно збільшити доходи власників на інвестований ними капітал. Це пояснюється тим, що збільшення обсягу фінансових ресурсів при компетентному управлінні призводить до пропорційного зростання обсягу продажів, а отже, і прибутку. У зв'язку з цим, ПБГ «Ковальська» рекомендується розробити чітку стратегію залучення позикового капіталу з метою подальшого розширення діяльності, попередньо ретельно оцінивши та врахувавши всі потенційні ризики.

Слід також усвідомлювати, що надмірна залежність від позикових коштів у структурі капіталу створює підвищені вимоги до прибутковості бізнесу, оскільки зростає ймовірність виникнення неплатежів та збільшуються ризики для інвесторів. Крім того, клієнти та постачальники компанії, помітивши значну частку залучених коштів, можуть почати пошук більш фінансово стабільних партнерів, що може призвести до зниження виручки та створити загрозу для ПБГ «Ковальська».

З іншого боку, надто низька частка позикового капіталу свідчить про недовикористання потенційно дешевшого, ніж власний капітал, джерела фінансування. Така структура призводить до збільшення загальної вартості капіталу та завищених вимог до окупності майбутніх інвестиційних проєктів [13, с. 25].

Поточний стан ПБГ «Ковальська» має ознаки, характерні для підприємств, що переживають період спаду або кризових явищ: спостерігається погіршення показників ліквідності та зниження рівня фінансової стійкості. Однак, починаючи з 2023 року, намітилася певна позитивна динаміка, і вкрай важливо зберегти та посилити цю тенденцію у 2024 році. У сформованій ситуації підприємство вдається до залучення

боргових коштів, а співвідношення власного та позикового капіталу є досить низьким, що є одним із індикаторів кризового стану. У цьому контексті першочергове значення набуває не стільки поточна структура капіталу, скільки динаміка змін фінансового портфеля ПБГ «Ковальська» та майбутні прогностичні показники, розраховані на основі плану виходу з кризової ситуації. У зв'язку з цим, ПБГ «Ковальська» необхідно розробити детальні плани подальшої діяльності, комплекс антикризових заходів та чіткий план виведення компанії з кризового стану.

Слід наголосити, що універсальних рецептів щодо формування оптимальної структури капіталу не існує. Підхід кожної компанії має бути суто індивідуальним та враховувати як специфіку галузі, в якій вона функціонує, так і поточну стадію її розвитку. Важливим фактором є також публічність компанії: непублічні компанії з обмеженим колом власників мають більшу гнучкість у прийнятті рішень щодо розподілу прибутку, що дозволяє їм легше варіювати як обсяг, так і структуру капіталу. Враховуючи значні потреби ПБГ «Ковальська» у капітальних інвестиціях, їй можна рекомендувати одночасно взяти двох ключових заходів: своєчасно здійснювати погашення кредитних зобов'язань та активно працювати над збільшенням власного капіталу (докапіталізацією) для зміцнення фінансової основи.

3.2. Напрямки підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства

Питання оцінювання ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства в умовах гострої кризи платежів набувають одного з ключових значень у сфері керування грошовими потоками українських компаній. Проте традиційні підходи аналізу часто не забезпечують достатньої точності та реалістичного розуміння рівня платоспроможності й ліквідності. Одним із варіантів вирішення цієї проблеми є застосування системи

показників руху коштів, що все частіше використовують вітчизняні фінансові аналітики.

У процесі ухвалення рішень керівництву підприємства слід враховувати наступні аспекти:

- ліквідність та фінансова стійкість є ключовими параметрами стабільності та ритмічності господарської діяльності компанії;
- будь-які фінансові операції миттєво впливають на рівень платоспроможності та ліквідності;
- стратегічні рішення щодо управління обіговими активами та їх джерелами фінансування безпосередньо впливають на загальну платоспроможність підприємства.

Політика керування оборотними ресурсами повинна мати основну мету – досягнення балансу між:

- a) витратами на утримання оборотного капіталу;
- b) доходами від безперебійного функціонування підприємства;
- c) втратами, що виникають унаслідок ризику втрати ліквідності;
- d) доходами, отриманими завдяки використанню оборотних коштів у господарській діяльності.

Платоспроможність компанії визначається складом і структурою її оборотних активів, їх обігом та відповідністю строків погашення короткострокових зобов'язань.

Фінансування операційної діяльності можливе за рахунок:

- збільшення власного оборотного капіталу (наприклад, спрямування частини прибутку на поповнення оборотних коштів);
- залучення довгострокових та короткострокових кредитів і позик.

Якщо підприємство фінансує свою діяльність переважно за рахунок короткострокових джерел, потенційними каналами залучення додаткових коштів можуть бути:

- банківські кредити та позики;
- кредиторська заборгованість перед постачальниками;

- заборгованість перед працівниками компанії.

Отже, якщо підприємство уповільнює оборотність своїх активів, а керівництво не вживає заходів щодо залучення додаткового фінансування, компанія може стати неплатоспроможною, навіть якщо її діяльність є прибутковою.

Приймаючи рішення щодо залучення додаткових фінансових ресурсів, слід враховувати, що кожне джерело фінансування має свою вартість. Наприклад, кредиторська заборгованість інколи розглядається як безкоштовне фінансування, однак це не завжди так. Постачальники можуть надавати знижки залежно від обсягів закупівель та умов оплати. Відмова від таких знижок може зробити кредиторську заборгованість дорогим джерелом фінансування.

Якщо у підприємства спостерігається тенденція до подовження операційного циклу, необхідно впроваджувати заходи щодо стабілізації фінансового стану, зокрема:

- скорочення термінів зберігання матеріальних запасів;
- вдосконалення системи взаєморозрахунків із клієнтами;
- активну роботу з дебіторами, які затримують платежі.

Водночас необхідно враховувати обмежені можливості залучення як власних, так і позикових ресурсів, а також зростання витрат на їх залучення.

При визначенні політики управління оборотними активами керівництво повинно розуміти, що відсутність контролю за рівнем поточної платоспроможності може призвести до фінансових труднощів, а в окремих випадках навіть до банкрутства.

ТОВ "ПБГ 'Ковальська'" має досить низькі коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності, що свідчить про його фінансову нестабільність. Ця проблема почалася ще в кінці 2013 року і триває досі. Основними причинами є неоптимальна структура оборотних активів, значна частка неліквідних запасів, а також хронічне скорочення власного капіталу

через збиткову діяльність. Дане підприємство не здатне покрити свої зобов'язання за рахунок власних оборотних активів навіть частково.

Коефіцієнт швидкої ліквідності був у нормі в 2022-2023 році, а у 2024 році впав нижче 0,7. Це говорить про те, що активи підприємства мають недостатню ліквідність.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності також не знаходиться у проміжку від 0,2 до 0,25, що говорить знову про недостатню ліквідність. Це говорить про те, що підприємство може не просити у кредиторів відстрочки, адже не має достатньої кількості грошових коштів в своєму розпорядженні для погашення зобов'язань.

Для зміцнення платоспроможності та покращення показників ліквідності підприємства пропонується низка взаємопов'язаних заходів. Перш за все, з метою підвищення здатності компанії швидко конвертувати активи в грошові кошти та своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання, доцільно запровадити ефективну систему управління запасами. Це передбачає оптимізацію рівнів матеріалів, незавершеного виробництва та готової продукції. Таке вдосконалення управління запасами має призвести до перерозподілу оборотних коштів підприємства, що, як очікується, виявиться у збільшенні обсягу найбільш ліквідних грошових активів та одночасному зменшенні частки менш ліквідних виробничих запасів.

Проведений аналіз активів підприємства виявив негативну тенденцію до зростання обсягів дебіторської заборгованості, що також потребує уваги та впровадження відповідних коригувальних дій.

Крім того, для подальшого підвищення результативності фінансово-господарської діяльності підприємству необхідно налагодити процес ретельного планування своєї фінансової діяльності та здійснювати постійний контроль за виконанням затверджених фінансових планів.

Оптимізація ліквідності ПБГ «Ковальська» може бути досягнута за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації, що являє собою комплекс цілеспрямованих заходів, спрямованих, з одного боку, на

скорочення обсягу фінансових зобов'язань, а з іншого – на нарощування обсягу грошових активів, які забезпечують виконання цих зобов'язань.

Зменшення фінансових зобов'язань ПБГ «Ковальська» може бути реалізовано шляхом: скорочення суми постійних витрат, включаючи витрати на утримання управлінського апарату; зменшення рівня умовно-змінних витрат; а також шляхом проведення переговорів з контрагентами щодо пролонгації термінів погашення кредиторської заборгованості за товарними операціями.

Збільшення обсягу грошових активів підприємства можливе за рахунок таких інструментів, як: рефінансування дебіторської заборгованості з використанням механізмів факторингу, обліку та дисконтування векселів, форфейтингу; прискорення оборотності дебіторської заборгованості шляхом скорочення термінів надання комерційного кредиту; оптимізація рівнів запасів товарно-матеріальних цінностей; а також тимчасове скорочення розмірів страхових, гарантійних та сезонних запасів на період подолання фінансової кризи.

Таким чином, розв'язання проблеми підвищення фінансової стійкості та ліквідності аналізованого підприємства, а також збільшення обсягу наявних власних коштів є цілком реальним та досяжним, насамперед завдяки подальшому зростанню обсягів реалізації продукції, збільшенню розмірів отриманого прибутку та підвищенню загального рівня прибутковості діяльності підприємства.

Всі заходи, що перераховано вище зводимо у таблицю 3.1, яка буде ілюстрацією основної моделі щодо поліпшення фінансового стану ПБГ «Ковальська» в умовах сучасного жорсткого та кризового середовища на ринку нерухомості.

Таблиця 3.1.

Заходи з покращення фінансового стану ПБГ «Ковальська»

Заходи	Шляхи реалізації	Результат
1. Підвищення валового доходу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищити відпускну ціну на квартири категорії «люкс» на 5-10 % 2. Вдосконалити рекламну кампанію 3. Збільшити продажі офісів, які падають 	Збільшення валового доходу
2. Вдосконалення управління основними засобами	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оптимізація амортизаційної політики; 2. Вчасний ремонт техніки, що використовується на будівництві; 3. Оновлення будівельних майданчиків та техніки. 	Збільшення потужностей та ефективності діяльності
3. Зменшення кредиторської заборгованості	<ol style="list-style-type: none"> 1. Погашення чи реструктуризація заборгованості перед бюджетом; 2. Виплати боргів по заробітній платі працівникам. 	Зменшення долі кредиторської заборгованості у структурі пасивів, оптимізація структури пасивів
4. Оптимізація структури активів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зменшення обсягів запасів; 2. Збільшення кількості оборотів дебіторської заборгованості 3. Нарощування проданої житлової площі 	Оптимальне співвідношення між складовими активів ПБГ «Ковальська»
5. Підвищення фінансової стійкості	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зменшення частки залучених коштів; 2. Залучення інвесторів, які зможуть на базі підприємства здійснити якісь проекти та частину інвестувати в капітал ПБГ «Ковальська»; 3. Підвищити мобільність власного капіталу та збільшити обсяг резервного капіталу; 	Зростання фінансової стійкості та зменшення імовірності банкрутства
6. Збільшення ділової активності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшення обсягу грошових коштів; 2. Збільшення періодів обороту кредиторської заборгованості; 3. Ефективніша організація та нормування праці. 	Пожвавлення діяльності ПБГ «Ковальська», що матиме безпосередній вплив на його ефективність

<p>7. Збільшення ліквідності і платоспроможності ПБГ «Ковальська»</p>	<p>1. Поліпшення організаційної структури; 2. Скорочення кількості кредитів та збільшення капіталу; 3. Детальне вивчення господарських і фінансових умов на місцевому ринку, специфіки клієнтури, можливостей виходу на нові ринки. 4. Оптимізація структури активів.</p>	<p>Зростання частки ліквідних активів у загальній їх структурі</p>
<p>8. Покращення фінансових результатів та вихід із зони збитковості</p>	<p>Виконання пунктів 1-7</p>	<p>Зменшення збитків та наближення до оптимального фінансового стану</p>

Джерело: складено автором

На завершення необхідно ще раз підкреслити, що будь-які управлінські рішення, націлені на зміну структури або розміру оборотних активів, прямим чином впливають на ліквідність та платоспроможність суб'єкта господарювання, зокрема:

- Ухвала про закупівлю додаткової партії сировини, окрім вже наявних запасів, у зв'язку з прогнозованим зростанням цін на ринку, неминуче призведе до трансформації певної кількості грошових коштів у товарно-матеріальні запаси.
- Рішення про розширення обсягів реалізації продукції вимагатиме залучення додаткових джерел фінансування для забезпечення зростаючих потреб виробництва. Варто враховувати, що підприємство має певні обмеження щодо нарощування обсягів виробництва та збуту в межах існуючої структури оборотних активів та джерел їхнього фінансування.
- Встановлення більш тривалого терміну відстрочки платежу за поставлену продукцію, найімовірніше, призведе до збільшення періоду заморожування грошових коштів у складі дебіторської заборгованості.

Підвищення рівня платоспроможності підприємства тісно пов'язане з покращенням результатів його виробничої та комерційної діяльності. Водночас, стабільне фінансове становище також визначається ефективною організацією та використанням наявних фінансових ресурсів.

Отже, можна констатувати, що зміцнення платоспроможності ПБГ «Ковальська» може бути досягнуто шляхом реалізації наступних заходів:

- Забезпечення високої якості послуг та обґрунтоване збільшення обсягів житла, що пропонується для продажу.
- Активізація внутрішніх та зовнішніх джерел, здатних зменшити фінансову напруженість, шляхом розробки та впровадження різноманітних форм фінансового оздоровлення підприємства.
- Систематичне та поступове повернення залучених кредитних коштів відповідно до умов кредитних договорів.
- Розгляд можливості рефінансування існуючих кредитних зобов'язань в іншому фінансовому установі з метою отримання більш вигідних умов кредитування.
- Потрібно шукати нових інвесторів;
- Впровадити більше соціальних ініціатив, на яких можна заробити;
- Працювати з ліквідністю та платоспроможністю;
- Посилити спостереження за конкурентами та намагатися відвоювати у них якусь долю ринку;
- Написати чіткий план розвитку на наступні 5 років та спланувати як підприємство буде відбудовувати житло людям, які його втратили внаслідок повномасштабного вторгнення;
- Розробка детального та реалістичного плану виходу з поточного кризового фінансового становища та його негайне введення в дію (рис.3.1).

Рис.3.1. Модель покращення фінансового стану ПБГ «Ковальська»

Найголовнішим є останній пункт, оскільки вдале фінансове планування завжди приносить результати. Саме тому необхідно вдало спланувати всі кроки, які допоможуть підприємству ПБГ «Ковальська» покращити платоспроможність.

ВИСНОВОК

Відповідно до поставлених цілей були розглянуті теми даної роботи і на цій основі зроблені наступні висновки. В ході виконання кваліфікаційної роботи було вирішено основні завдання, що стояли перед дослідником.

Асоціація ПБГ «Ковальська» – провідний виробник будівельних матеріалів, девелопер і забудовник України. За організаційно-правовою формою організація є промислово-будівельною групою, тобто групою компаній, що об'єднані спільною метою, але зареєстрована вона як товариство з обмеженою відповідальністю.

Структура активів за період 2022-2024 рр. докорінно змінилась. Якщо у 2022 році необоротні активи займали 25,1% від сукупності вартості активів, то у 2024 році питома вага необоротних активів зросла до 65,1%. Тобто структура активів нормалізувалася, оскільки необоротні активи мають переважати у структурі активів будівельних компаній.

Планова потужність на наступний рік повинна залишатися такою, якою вона була у 2024 році та навіть на 5-10% більшою. Заходи по підвищенню ефективності використання основних активів підприємства:

- 1) проводити грамотну амортизаційну політику;
- 2) вивчати та підтримувати на належному рівні структуру основних та оборотних активів (основні фонди мають переважати у структурі активів, але не дуже значимо);
- 3) збільшувати основні фонди не потрібно, бо їх обсяг значно збільшився у 2024 році;
- 4) деякі застарілі фонди можна здавати в оренду, а також використовувати лізинг;
- 5) виробничий потенціал потрібно підвищити на 3-5% у 2019 році і цього буде цілком достатньо.

Можна вдосконалити структуру управління, якщо додати генеральному директору ще одного директора з логістики, який забере частину проектної

роботи на себе та управління складськими запасами й автопарком. Фінансовий директор крім кадрів та фінансів може взяти на себе управління портфелем та ризиками. Проектна команда має також бути підпорядкованою і фінансовому директору для кращого планування кошторису проектних робіт. Заходи по вдосконалення організаційного менеджменту на підприємстві:

- 1) поєднувати лояльні стилі керівництва з демократичним, а до деяких співробітників застосовувати штрафи більш активно;
- 2) вдосконалити процес прийняття рішень, застосовуючи делегування у процесі прийнятті рішень, залучаючи у даний процес рядових співробітників;
- 3) Покращати комунікаційні процеси шляхом введення тимблдингів та групових творчих занять і секцій.

ПБГ «Ковальська» у 2024 році на 100% виконала план забудови. Було побудовано та здано в експлуатацію 2216 квартир загальною площею 138815 кв.м. Це на 10% більше, ніж минулого року.

ПБГ «Ковальська» має покращити свій фінансовий стан та терміново переглянути деякі фінансові коефіцієнти. Треба:

- 1) зменшити фінансову залежність від кредиторів;
- 2) зменшити рівень заборгованості;
- 3) провести капіталізацію та збільшити розмір резервного капіталу, щоб зменшити рівень фінансового ризику;
- 4) покращити рівень ліквідності активів;
- 5) намагатися повернутися до попередніх фінансових показників.

Аналіз фінансових показників свідчить про значну залежність підприємства ПБГ «Ковальська» від залучених джерел фінансування. Протягом 2022-2024 років спостерігалось неухильне зростання частки позикових коштів у структурі пасивів, що прямо вказує на поступову втрату фінансової автономії компанії. Паралельно з цим, коефіцієнт фінансового левериджу також демонстрував щорічне збільшення. Це означає, що обсяг залучених боргових коштів, що припадає на кожну

гривню власних інвестицій в активи, суттєво зріс: у 2022 році цей показник становив 1,83 грн., а згодом збільшився ще на 2,86 грн. Така динаміка свідчить про зростання рівня фінансового ризику, який наразі перевищує прийнятні межі.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу, що відображає здатність компанії використовувати власні кошти у мобільній формі, перебував у задовільному стані лише у 2021 році. Проте, у період 2022-2024 років відбулося його різке зниження, що підтверджує брак вільного власного капіталу для оперативного маневрування. Показник поточної ліквідності, що є ключовим індикатором здатності підприємства погашати свої короткострокові зобов'язання, значно нижчий за рекомендоване значення 1,5 та демонструє стійку тенденцію до подальшого зменшення, наближаючись до критичного нульового рівня. Аналогічна ситуація спостерігається і з коефіцієнтом швидкої ліквідності: після перебування у прийнятних межах у 2022-2023 роках, у 2024 році він опустився нижче критичної позначки 0,7, що вказує на недостатню ліквідність оборотних активів компанії.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності, який відображає миттєву платоспроможність підприємства, також не відповідає нормативному діапазону 0,2-0,25, що вкотре підкреслює проблему недостатньої ліквідності. Швидкість обертання сукупного капіталу підприємства продемонструвала значне сповільнення, знизившись із 2,96 обороту у 2023 році до 1,22 обороту у 2018 році. Це свідчить про наявність дисбалансу у структурі капіталу та неефективне використання активів. Процес конвертації дебіторської заборгованості в грошові кошти також уповільнився двічі протягом досліджуваного періоду, що є тривожним сигналом.

Таким чином, комплексний аналіз фінансових показників дозволяє констатувати нестабільний фінансовий стан ПБГ «Ковальська», який у

2024 році зазнав суттєвого погіршення порівняно з 2023 роком, незважаючи на зафіксоване зростання прибутку.

Для досягнення стійкого успіху ПБГ «Ковальська» необхідно розробити та реалізувати чітку стратегію. Одним із перспективних напрямів може стати стратегія максимізації цільових орієнтирів, що включає підвищення рентабельності власного капіталу та забезпечення доступності житла. На поточний момент забудовник займає вигідну позицію на ринку, яка має значний потенціал для покращення. Компанія пропонує житло з високим рівнем доступності для широкого кола споживачів, водночас маючи резерви для збільшення рентабельності своєї діяльності. Підприємства, що знаходяться в цій стратегічній зоні, характеризуються високою або середньогалузевою рентабельністю, при цьому мають можливість підвищити доступність свого житла. Реалізація цієї стратегії спрямована на просування ПБГ «Ковальська» з поточної п'ятої позиції до лідерської трійки в галузевому рейтингу, що потребуватиме вжиття наступних заходів:

- 1) збільшити на 9000 кв.м. загальну площу житла, що здається в експлуатацію у 2019 році;
- 2) оптимізувати витрати та збільшити доходи;
- 3) збільшити кількість побудованих квартир хоча б на 100;
- 4) збільшити кількість ЖК, що здаються в експлуатацію;
- 5) взяти нові проекти на побудову ЖК.

Отже, потрібно нарощувати готову продукцію та збільшувати виторг, щоб зменшувати витрати і як наслідок збільшувати фінансовий результат на конкурентоспроможність забудовника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : підручник / І. О. Бланк. – Київ : КНТЕУ, 2021. – 650 с.
2. Волошин, І. П. Корпоративні фінанси: практикум / І. П. Волошин, О. В. Дзюбенко. – Київ : ЦУЛ, 2022. – 312 с.
3. Верховій Р.О. Фінансовий стан суб'єктів господарської діяльності промислових підприємств: Монографія. – Дніпро: Наука і освіта, 2023. – 204 с.
4. Гойко А.Ф, Л.В. Сорокіна, Скакун В.А. Управління фінансами як важливий чинник підвищення ефективності будівництва. – 2024. – Вип. 19. – С. 150–158.
5. Іванова В. А., Петров С. П. Аналіз фінансової стійкості будівельних підприємств в умовах економічної нестабільності. Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2020. - № 71. - С. 125-132.
6. Коваленко Н. В. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник / Н. В. Коваленко, О. О. Сидоренко. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 288 с.
7. Коваленко Н. В. Діагностика фінансової кризи будівельного підприємства: методичні підходи. Фінанси України. - 2022. - № 5. - С. 70-85.
8. Лаврухіна К. О. Аналіз фінансово-економічного стану інноваційної діяльності в Україні. International Scientific-Practical Conference of young scientists "Build-Master-Class-2023", Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – Київ : КНУБА, 2023.

9. Лисенко І. П. Аналіз ліквідності та платоспроможності будівельних організацій: галузеві особливості. Будівельне виробництво. - 2023. - № 80. - С. 45-52.
10. Лук'яненко І. Г. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник / І. Г. Лук'яненко, Н. І. Гордієнко. – Київ: Центр учбової літератури, 2024. – 416 с.
11. Мельник Т. С. Управління фінансовими ризиками будівельних проєктів на основі аналізу фінансового стану. Інвестиції: практика та досвід. - 2020. - № 19. - С. 33-38.
12. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. Затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.01.2008 р. за №22.
13. Олійник А. В. Застосування інтегральних показників для оцінки фінансового стану будівельних підприємств. Проблеми економіки. - 2021. - № 3. - С. 112-119.
14. Рибалко М. І. Аналіз рентабельності та ефективності використання ресурсів будівельними компаніями. Облік і фінанси. - 2022. - № 4(98). - С. 105-112.
15. Савицька Г. В. Алгоритм фінансово-економічного аналізу будівельного підприємства. – К.: Знання, 2020. – 668 с.
16. Сидоренко О. М. Оцінка впливу факторів макросередовища на фінансовий стан будівельних компаній. Економіка і організація управління. - 2021. - № 4(44). - С. 87-94.
17. Соколова Є. Г. Моделювання фінансової стійкості будівельного підприємства з урахуванням галузевої специфіки. Економічний вісник Донбасу. - 2023. - № 1(71). - С. 138-145.
18. Стеценко С.П. Фінансовий аналіз та економічна діагностика: навч. посіб. / С.П. Стеценко, Л.В. Сорокіна, К.В. Ізмайлова. – Київ: КНУБА, 2019. – 160 с.

19. Терещенко О. О. Фінанси підприємств : підручник / О. О. Терещенко. – Київ : Кондор, 2022. – 488 с.
20. Федоренко, В. Г. Інвестиції : підручник / В. Г. Федоренко. – Київ : Знання, 2023. – 520 с.
21. Фінансовий менеджмент: Підручник/ Ред. А.М. Поддєрьогін; Міністерство освіти і науки України, Київ. нац. економ. ун-т. - 5-те вид-К.: КНЕУ, 2024. - 535 с.
22. Фінансова діяльність підприємства: підручник / за ред. О. М. Замрій. - К. : Либідь, 2024. - 348 с.
23. Фінансова діяльність підприємства : підручник / М. Я. Коробов, П. І. Орлов, К. Я. Петрова. - 4-те вид., перероб. і доп. - К. : Либідь, 2023. - 384 с.
24. Хачатурян С. В. Сутність фінансових ресурсів та їх класифікація. Фінанси України. - 2023. -№ 4. - С. 77-81.
25. Череп, А. В. Бюджетування та контроль : навчальний посібник / А. В. Череп, І. В. Павленко. – Дніпро : ДНУ ім. О. Гончара, 2021. – 260 с.
26. Шевчук, О. П. Фінансовий ринок : навчальний посібник / О. П. Шевчук, Н. М. Литвин. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – 340 с.
27. Шевченко І. С. Вплив амортизаційної політики на фінансові результати будівельних організацій. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - 2021. - № 218. - С. 56-63.
28. Яремко, І. Й. Міжнародні фінанси : навчальний посібник / І. Й. Яремко, О. М. Зварич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2023. – 300 с.
29. Hryhorenko O., Kovalenko V. Financial stability analysis of construction companies in Ukraine. Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice. - 2022. - № 1(42). - С. 156-165.
30. Zaitseva N. S., Ivanova I. I. Assessment of the impact of digitalization on the financial performance of construction enterprises. Innovative Economy. - 2023. - № 3(97). - С. 78-85.

31. Офіційний сайт ПБГ «Ковальська». Електронний ресурс. Режим доступу: <https://kovalska.com/>
32. Voitovych, V. ., & Chupryna, I. A. . (2023). Optimization and control of the work program in the financial management subsystem of the construction organization. Ways to Improve Construction Efficiency, 1(51), 129–142.
33. Gemini: <https://gemini.google.com/app/a0ba4089467551cc?hl=uk>
34. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз : УЧЛ – Навчальний посібник
35. Ізмайлова К. В Сучасні технології фінансового аналізу: Навч. посіб
36. Ізмайлова К. В Фінансовий аналіз у будівництві. Навчальний посібник. Київ. "Кондор". - 236 с
37. Надія Василівна Боліла, Сергій Павлович Стеценко Механізм контролю стійкості системи антикризового потенціалу будівельного підприємства
38. Lesya Sorokina, Tetiana Tsyfra, Inna Vahovich Modeling the Level of Implementation of BIM by Enterprises as a Means of Optimizing the Cost
39. KV Izmailova, OO Molodid, IV Lytvynenko Discriminant analysis during the financial security benchmarking of PJSC “Kompleksne pidpryemstvo shyrokoprofilnoho budivnytstva-2”
40. Катерина Василівна Ізмайлова, Ольга Юріївна Беленкова, Андрій Андрійович Моголівець Сутність економічних циклів та їх вплив на фінансову стійкість будівництва

ДОДАТКИ

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2022 рік

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	0	0
первісна вартість	1001	373	373	0
накопичена амортизація	1002	373	373	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	162854	134946	0
Основні засоби:	1010	48534	38712	0
первісна вартість	1011	111616	112873	0
знос	1012	63082	74161	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	772	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0

Усього за розділом I	1095	212160	173658	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	44990	66234	0
Виробничі запаси	1101	42064	53225	0
Незавершене виробництво	1102	330	1468	0
Готова продукція	1103	2527	11452	0
Товари	1104	69	89	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	101891	142288	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	0	0	0
з бюджетом	1135	15652	9101	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	169062	107310	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	32053	168382	0
Готівка	1166	488	464	0
Рахунки в банках	1167	31565	167918	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	22109	24317	0
Усього за розділом II	1195	385757	517632	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	597917	691290	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4583	4583	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	45534	45534	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	13053	13053	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	63451	81797	0
Неоплачений капітал	1425	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	126621	144967	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	164076	164076	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	6304	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	6304	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0

Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	164076	170380	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	2140	2140	0
за довгостроковими зобов'язаннями				
за товари, роботи, послуги	1615	87606	127248	0
за розрахунками з бюджетом	1620	1017	953	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	1954	2213	0
за розрахунками з оплати праці	1630	4910	5964	0
за одержаними авансами	1635	149438	181606	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	9503	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	50652	55819	0
Усього за розділом III	1695	307220	375943	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	597917	691290	0

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2022 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1024310	902922
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0

Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-876850	-773270
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	147460	129652
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	157298	89323
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	-45781	-35692
Витрати на збут	2150	-164134	-140138
Інші операційні витрати	2180	-77660	-37469
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	17183	5676
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	5167	8908
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	0	0
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	0

Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	22350	14584
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-4004	-2625
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	18346	11959
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	18346	11959

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Витрати на оплату праці	2505	105556	99398
Відрахування на соціальні заходи	2510	42421	40146
Амортизація	2515	11162	8723
Інші операційні витрати	2520	77660	37469
Разом	2550	1164425	986569

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	18331256	18331256
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	18331256	18331256
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1	0.65
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1	0.65
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2023 рік

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	0	0
первісна вартість	1001	373	373	0
накопичена амортизація	1002	373	373	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	134946	436524	0
Основні засоби:	1010	38712	36013	0
первісна вартість	1011	112873	121326	0
знос	1012	74161	85313	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших	1030	0	0	0

підприємств				
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	173658	472537	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	66234	91734	0
Виробничі запаси	1101	53225	76101	0
Незавершене виробництво	1102	1468	2160	0
Готова продукція	1103	11452	13388	0
Товари	1104	89	85	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	142288	232869	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	0	0	0
з бюджетом	1135	9101	13707	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	107310	93203	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	168382	75728	0
Готівка	1166	464	684	0
Рахунки в банках	1167	167918	75043	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0

резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	24317	31801	0
Усього за розділом II	1195	517632	539042	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	691290	1011579	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4583	4583	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	45534	45534	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	13053	13053	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	81797	90147	0
Неоплачений капітал	1425	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	144967	153317	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	164076	230000	0
Довгострокові забезпечення	1520	6304	8204	0
Довгострокові забезпечення	1521	6304	8204	0

витрат персоналу				
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	170380	238204	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	2140	2140	0
за довгостроковими зобов'язаннями				
за товари, роботи, послуги	1615	127248	92095	0
за розрахунками з бюджетом	1620	953	2596	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	2213	1121	0
за розрахунками з оплати праці	1630	5964	7434	0
за одержаними авансами	1635	181606	460649	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	55819	54023	0
Усього за розділом III	1695	375943	620058	0

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	691290	1011579	0

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2024 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	905474	1024310
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-807876	-876850
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	97598	147460
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0

Інші операційні доходи	2120	300476	157298
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	-55502	-45781
Витрати на збут	2150	-153919	-164134
Інші операційні витрати	2180	-183809	-77660
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	4844	17183
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	5518	5167
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	0	0
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	0
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	10362	22350
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-2012	-4004
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	8350	18346
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	8350	18346

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	853557	927626
Витрати на оплату праці	2505	124930	105556
Відрахування на соціальні заходи	2510	26937	42421
Амортизація	2515	11873	11162
Інші операційні витрати	2520	183809	77660
Разом	2550	1201106	1164425

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	18331256	18331256
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	18331256	18331256
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.04	1
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.04	1
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2024 рік

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	791	0
первісна вартість	1001	373	1274	0
накопичена амортизація	1002	373	483	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	436524	0	0
Основні засоби:	1010	36013	1093114	0
первісна вартість	1011	121326	1209063	0
знос	1012	85313	115949	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	472537	1093905	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	91734	107086	0
Виробничі запаси	1101	76101	81036	0
Незавершене виробництво	1102	2160	23607	0
Готова продукція	1103	13388	120	0
Товари	1104	85	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	232869	275981	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	0	53540	0
з бюджетом	1135	13707	39748	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	93203	31060	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	75728	60173	0
Готівка	1166	684	706	0
Рахунки в банках	1167	75043	59467	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	31801	17867	0
Усього за розділом II	1195	539042	585455	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	1011579	1679360	0

Пасив	Код	На початок	На кінець	На дату
-------	-----	------------	-----------	---------

	рядка	звітнього періоду	звітнього періоду	переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4583	4583	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	45534	45534	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	13053	13053	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	90147	114343	0
Неоплачений капітал	1425	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	153317	177513	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	230000	230000	0
Довгострокові забезпечення	1520	8204	12142	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	8204	12142	0
Цільове фінансування	1525	0	10	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	238204	242152	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0

Поточна кредиторська заборгованість:				
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	2140	2140	0
за товари, роботи, послуги	1615	92095	107340	0
за розрахунками з бюджетом	1620	2596	3930	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	1121	1636	0
за розрахунками з оплати праці	1630	7434	10790	0
за одержаними авансами	1635	460649	1038283	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	54023	95576	0
Усього за розділом III	1695	620058	1259695	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	1011579	1679360	0

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1372162	905474
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-1154886	-807876

Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	217276	97598
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	451355	300476
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	-70402	-55502
Витрати на збут	2150	-331330	-153919
Інші операційні витрати	2180	-239465	-183809
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	27434	4844
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	2073	5518
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	0	0
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	0
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до	2290	29507	10362

оподаткування: прибуток			
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-5311	-2012
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	24196	8350
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	24196	8350

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1281657	853557
Витрати на оплату праці	2505	201324	124930
Відрахування на соціальні заходи	2510	42518	26937
Амортизація	2515	31119	11873
Інші операційні витрати	2520	239465	183809
Разом	2550	1796083	1201106

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	183312556	18331256
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	18331256	18331256
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.13	0.04
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.13	0.04
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0